

ӘЛЕУМЕТТІК ТАҚЫРЫПТАР

Денсаулық сақтау	39
Қауіпсіздік техникасы	46
Апаттық әрекет ету жүйесі	57
Өндіріс тұтастығын қамтамасыз ету	59
Қауіпсіздік	62
Қызметкерлер және кәсіби дайындық	64
Жергілікті халықпен қарым-қатынас	72

ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ

КПО өз қызметкерлерінің денсаулығын зиянды факторлардан қорғау және Компанияда салауатты өмір салтын насихаттауға бағытталған іс-шараларды жүзеге асыру бойынша жұмысын жалғастыруда. COVID-19 пандемиясы, бағдарламалар мен іс-шараларды енгізу бойынша жоспарларымызды өзгертті. GRI 103-1

7-кесте. Денсаулық сақтау саласындағы міндеттеріміз GRI 103-2

2020 жылға қойылған міндеттер	Орындалуы	2020 жылғы міндеттерді орындау үшін жүзеге асырылған шаралар	2021 жылға қойылған міндеттер
Төмендегі бағдарламаларды қамтитын қызметкерлердің психологиялық салауаттылығы мен денсаулығын сақтау жүйесін іске асыруды жалғастыру: «Күйзелуге қарсы тұру» бағдарламасы; Психологиялық қолдау бағдарламасы; «Маған бірдеңе болды» бағдарламасы.	Жартылай орындалды	«Күйзелуге қарсы тұру» бағдарламасы: Пандемия басталғанға дейін бірнеше «оффлайн» оқыту мен жаттығулар өткізілді. Әзірше, бағдарлама тоқтатылды, дегенмен де кейбір нұсқаушылар онлайн жаттығулар өткізді Қызметкерлерге психологиялық қолдау көрсету бағдарламасы бойынша дайындық жұмысы жүргізілді: теңдер өткізіліп қызмет көрсету бойынша келісімшарт жасалды COVID-19 пандемиясы кезіндегі жұмыс көптігіне байланысты «Маған бірдеңе болды» бағдарламасы 2021 жылға қалдырылды	Төмендегі бағдарламаларды қамтитын қызметкерлердің психологиялық салауаттылығы мен денсаулығын сақтау жүйесін іске асыруды жалғастыру: COVID-19 шектеулері алынып тасталған жағдайда, «Күйзеліске қарсы тұру» бағдарламасы толықтай жалғасады. «Онлайн» оқыту мен жаттығуларды неғұрлым белсенді түрде өткізу. Психологиялық қолдау бағдарламасы; «Маған бірдеңе болды» бағдарламасы.
Компанияның басқа бөлімшелерінде «Адамдарға қамқорлық» бағдарламасының комитеттерін құру бойынша жұмысты жалғастыру	Орындалмады, қайта қаралды	COVID-19 пандемиясына байланысты бұл жұмыс тоқтатылды. Бұл бағдарлама аясында мердігерлердің нысандарындағы санитарлық-тұрмыстық жағдайлары тұрақты түрде тексеріліп тұрды	Мердігерлердің нысандарындағы санитарлық-тұрмыстық жағдайларды жоспарлы және жоспардан тыс тексеруді жалғастыру
Пилоттық жобаның нәтижелері бойынша компанияның басқа бөлімшелерінде шаршау қаупін бақылау бағдарламасын енгізу	2021 жылға қалдырылды	COVID-19 пандемиясына байланысты 2020 ж. қойылған мақсаттарды толықтай орындауға мүмкіншілік болған жоқ. Пандемия мен карантин жағдайында бейімделу барысында қызметкерлердің шаршау қаупін азайту бойынша жұмыс жүргізілді	Шаршау қаупін басқаруға арналған бағдарламаны Компанияның басқа бөлімшелерінде енгізу
Global Challenge бағдарламасын жүзеге асыру; Мамандармен бірігіп Денсаулық сақтау күндерін өткізу.	Орындалмады	Коронавирус пандемиясына байланысты, бұл бағдарламалар бойынша жоспарланған іс-шаралар іске асырылмады.	Шектеу шараларын ескере отырып бағдарламаның тұжырымдамасын өзгерту мүмкіндігін қарастыру
Автоматты сыртқы дефибрилляторларды (АСД) орнату бағдарламасын аяқтау	75%-ы орындалды	Алғашқы көмек көрсетуі бойынша дайындықтан өткен қызметкерлер АСД-ны қолдануға да үйретілді. Алғашқы төрт АСД, КПО медициналық орталықтарынан ең қашық және қызметкер саны ең көп болып табылған нысандар мен ғимараттарда орнатылды. Қосымша он дефибрилляторға тапсырыс берілді, олар 2021 ж. жеткізіледі деп күтілуде.	Қалған 10 АСД орнату
Ауысым алдындағы медициналық тексерудің электрондық жүйесін (АМТЭЖ) енгізу	Жаңа мақсат; 25%-ы орындалды	ҚӨК және Пилот қалашығындағы медициналық орталықтарында екі АМТЭЖ аппараттық және бағдарламалық жасақтамасын орнату бойынша пилоттық жоба аяқталды. АМТЭЖ бағдарламалық жасақтаманың тестілеуі басталды.	Бес АМТЭЖ құрылғысын сатып алуы 2021 жылға жоспарланды, олар Компанияның барлық медициналық орталықтарында орнатылатын болады

2020 жылға қойылған міндеттер	Орындалуы	2020 жылғы міндеттерді орындау үшін жүзеге асырылған шаралар	2021 жылға қойылған міндеттер
Халықаралық өнеркәсіптік гигиена стандарттарын енгізуге көмектесетін сарапшыны жалдау мәселесін қарастыру	Орындалмады	COVID-19 пандемиясына байланысты іске-асырылмады. Бұл іс-шара әрі қарай қарастырылмайтындай болып шешілді	
Легионеллез қаупін азайту бойынша жоспардың орындалуын тексеру (аудит).	Жартылай орындалды	Жоспарланған аудит COVID-19 шектеу шараларына байланысты жүргізілмейтіндей болып шешілді	Эпидемиологиялық жағдайды ескере отырып аудит жүргізуін қарастыру

ӨНДІРИСТЕ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ GRI 403-3

КПО денсаулық сақтау қызметінде өнеркәсіптік гигиена және санитария бөлімі жұмыс жасайды. Ол бөлімнің құрамына кәсіби профпатолог пен фельдшер және аттестатталған санитарлық зертхана кіреді. Бөлімнің міндеттеріне келесіде белгіленген, бірақ олармен шектелмеген:

- Қызметкерлердің денсаулығына төніп тұрған қауіп-қатерлерді бағалау
- Өнеркәсіптік факторлардың гигиеналық мониторингін жүргізу,
- Асханалар мен ауыз судың тазалығын және қауіпсіздігін бақылау,
- Қызметкердің жұмыс жасауға жарамдылығын тексеру,

Қызметкердің денсаулығын диспансерлік түрде бақылау,

Салауатты өмір салтын насихаттау (салауатты өмірге тәрбиелеу).

Бөлімнің қызметі бірқатар процедуралармен реттеліп отырады, ал бөлім мамандары біліктілігін арттыруға арналған оқытуға (соның ішінде халықаралық стандарттарға сәйкес оқыту) үнемі қатысады. Бөлімнің жұмысының сапасы, серіктес компаниялар өткізетін мерзімді аудиттер мен ISO 45001 сертификаттау аудиттері барысында тексеріледі.

КПО денсаулық сақтау бөлімінің қызметкерлері

ЖЕДЕЛ МЕДИЦИНАЛЫҚ КӨМЕК КӨРСЕТУ САПАСЫН ЖАҚСARTU GRI 103-3, 403-3

2020 жылға арналған ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ жоспарына, медициналық эвакуациялау мүмкіндіктерін жақсарту (Medevac) шаралары енгізілді. 2020 жылдың қыркүйегін-

де, КПО мен мердігер «Astana Business Aviation Company», тікұшақ арқылы медициналық эвакуациялау жасау бойынша біріккен іс шара қолдану жоспарына қол қойды.

8-сурет. Медициналық көмек көрсету көрсеткіштері, 2020 ж.

МЕДИЦИНАЛЫҚ КӨМЕК КӨРСЕТУ КӨРСЕТКІШТЕРІ

1 249

Медициналық орталықтардың көмегіне жүгінген қызметкерлердің саны

57

Медициналық мекемелерге жеткізілген науқастардың саны

272

Өткізілген практикалық сабақтар мен жаттығулардың саны

98

Алғашқы медициналық көмек көрсету бойынша дайындықтан өткен қызметкерлердің саны

АУЫСЫМ АЛДЫНДАҒЫ МЕДИЦИНАЛЫҚ ТЕКСЕРУ (ЖҮРГІЗУШІЛЕР/ ОПЕРАТОРЛАР/ ЭЛЕКТРИКТЕР)

88 872

Өткізілген тексерудің саны

8

Еңбекке жарамсыз болып анықталған жағдайлар саны

897

Ішінара алкогольдік тексеру

0

Ішінара алкогольдік тексерудің оң нәтижелері

КВИ пандемиясы кезіндегі денсаулық сақтау бөлімінің атқарған жұмысы GRI 403-2, 403-3, 403-6

2020 жылы Денсаулық сақтау қызметінің мамандары барлық күш-жігерін коронавирус індетінің таралуын болдырмауға, қызметкерлердің жаппай ауруына жол бермеуге және өндіріс жұмысының тоқтатылмауының қамтамасыз етуге бағыттады. Жұмыс екі бағытта жүргізілді: Біріншіден Компанияда, екіншіден жалпы өңірде әлеуметтік көмек көрсету.

Қызметкерлердің жаппай ауруын болдырмау үшін келесі шаралар қабылданды:

1. Жұмыс орындағы қызметкерлер санын барынша азайту үшін қашықтан жұмыс істеу тәртібін енгізу;

2. КПО-ның барлық нысандарында әлеуметтік арақашықтық ережелері мен міндетті маска тағу тәртібін енгізу;
3. Барлық қызметкерлерді жеке қорғаныс құралдарымен қамтамасыз ету (бір реттік маскалар мен қолғаптар, қол гигиенасына арналған заттар);
4. Қызметкерлерді және олармен қатынасқан тұлғаларды дереу оқшаулауды қамтитын жаппай ПТР талдамасын тұрақты түрде өткізуге арналған бағдарламаны енгізу. 2020 жылдың шілде-желтоқсан айлары аралығында 28 000-ға жуық ПТР талдамасы ұйымдастырылды, Компанияның 1 329 қызметкері және індетке шалынған қызметкермен қатынаста болған 2 874 адамның бақылауы жүргізілді.

5. Индет өршіген кезде, КПО нысандарының негізгі диспетчерлік қызметінің құрамы арасынан «Арнайы жедел топ» құрылды. Олар үшін, басқа қызметкерлерден және отбасыларынан тыс орналасқан жалға алынған арнайы тұрғын блокта жұмыс жасайтындай ерекше жұмыс тәртібі құрылды.
6. Чех қалашығындағы тұрғын блоктардың бірінде, Компанияның шетелдік қызметкерлері міндетті 14 күндік карантиннен өту үшін арнайы карантин секциясы ұйымдастырылды. Бұл шара шетелдік қызметкерлердің жұмысының үздіксіздігін қамтамасыз етуге көмектесті. Кейін, бұл секция, ауруға шалдыққан КПО қызметкерлеріне қажетті медициналық көмек көрсету мен Бөрлі ауданындағы мемлекеттік медициналық мекемелерге жүктелген ауыртпалықты азайту үшін стационар болып жасақталды. Стационарда 50 бір-орындық бөлме және 5 реанимациялық орын бар. Стационар барлық қажетті медициналық жабдықтармен және мамандармен толық жабдықталған. 2020 жылы ол жерден КПО-ның 20 қызметкері сәтті емделіп шықты.
7. Сервистік қызметкерлер, күзетшілер мен жүргізушілер үшін КВИ пандемиясы кезіндегі қауіпсіздік және санитарлық-эпидемиялық шараларды сақтау бойынша оқыту жүргізілді.
8. КПО санитарлық зертханасының мамандары корона-вирус алдын алу шаралары бойынша жұмыс орындарын дезинфекциялауды, санитарлық ағарту жұмыстарын ұйымдастырды, КПО мен мердігерлердің жұмыс орындарында санитарлық-дезинфекциялық шаралардың орындалуы бойынша оқыту, аудит және тексерулер жүргізді. Санитарлық дәрігерлер сервистік қызмет көрсету бөлімімен бірге, COVID-19-ке қарсы қойылған негізгі қорғаныс шараларының (маска кию, әлеуметтік арақашықтықты сақтау, қолды дезинфекциялау және т.б.) тамақтану орындарында, кеңселерде, көлікте және өндірісте орындалуын үнемі қадағалап отырды.
9. КВИ алдын алуға бағытталған іс-шаралар шеңберінде индетке шалдыққан қызметкерлерге және олармен қатынаста болған адамадарға COVID-19 туралы анықтама беру үшін арнайы қонырау шалу орталығы құрылды. Топ құрамына денсаулық сақтау бөлімінің мамандары мен қатысуға ниет білдірген басқа бөлімшелердің қызметкерлері кірді.
10. 2020 жылдың жазынан бастап кез-келген қызметкер КВИ туралы сұрағын қоя алатын № 2525 ішкі сенім қоңырау шалу желісі іске қосылды. Бұл топтың мүшелері күнделікті түрде науқастармен байланысып, олардың денсаулығын қадағалап отырды. Сонымен қатар, мамандар, Компания қызметкерлерінің және

мердігерлердің ПТР талдамасын ұйымдастыру, статистикалық ақпарат базасын жүргізу, науқастардың санын талдау бойынша жұмыстар жүргізді.

11. КПО Интранет порталында КВИ мәселелеріне арналған арнайы бет ашылды. Онда Компанияда, Қазақстанда және әлемде КВИ жұқтырған аурулар саны туралы жаңартылған ақпарат және индеттің алдын алу шаралары көрсетіліп, COVID-19-туралы жиі қойылатын сұрақтарға жауаптар берілген.

КВИ пандемиясы кезінде жергілікті қауымдастықтарға көмек көрсету GRI 102-44

Мемлекеттік денсаулық сақтау жүйесін қолдау бойынша Компания айтарлықтай күш жұмсады.

Бөрлі ауданының орталық ауруханасына жоғары технологиялық Drager желдеткіштері, «Lada Largus»-те жасақталған екі жедел жәрдем көлігі, екі ПТР зертханасы және оларға арналған шығын материалдары, обаға қарсы бір реттік 5000 костюм, дәрі-дәрмектер сатып алынды. КПО Сервистік қызмет көрсету бөлімі, жергілікті тұрғындар арасындағы индетке шалынған науқастарды емдеуге арналған екі қабатты ғимаратты жалға алды. Бұл ғимарат, барлық қажетті медициналық талаптарға сай жұқпалы ауруларды емдеуге арналған стационарға айналдырылды. Ғимаратта, барлық қажетті құрал-жабдықпен қамтамасыз етілген жайлы екі орынды бөлмелер бар. Барлық науқастар мен медициналық қызметкерлерге Компания есебінен күніне үш рет ыстық тамақ ұйымдастырылады. Сонымен қатар, КПО, Ресей Федерациясымен шекарадан өткен Қазақстан Республикасының азаматтарына карантиндік стационарды ұйымдастыру үшін бір қабатты ғимаратты пайдалануға берді. Компания жоғарыда аталған ғимараттарда қызмет көрсету бойынша көптеген жағымды пікірлер алды.

Бөрлі ауданының әкімдігі Компанияның аймақта COVID-19 өршіген кезінде жан-жақты және уақтылы көрсеткен көмегін жоғары бағалады.

Сонымен қатар, Орал қаласындағы медициналық мекемелерге жалпы алғанда, 29 желдеткіш, 20 оттегі концентраторы, 10 төсек жанындағы бақылау құралы, 20 инфузиялық сорғы, ПТР талдауына арналған 20000 реактив сатып алынды.

Ақсай қаласындағы аурухананың жедел медициналық көмек көрсету сапасын жақсарту жөніндегі әлеуметтік жоба GRI 102-44, 203-1

2019 жылдың аяғынан бастап, КПО «Ақсай ауруханасының жедел медициналық көмек көрсету қызметінің сапасын арттыру» атты бес жылдық жобасын жүзеге асырып келеді. Бұл әлеуметтік жобаның басты мақсаты – Ақсай ауруханасының жедел, шұғыл, хирургиялық және жан сақтау қызметтерінің мүмкіндіктерін халықаралық стандарттар деңгейіне сәйкес келтіру. Жоба аяқталғаннан кейін аудандық аурухана халықаралық аккредиттеуге өтінім бере алады.

Жоба екі кезеңнен тұрады:

1. Қазіргі таңдағы аурухананың бөлімдерін (науқастарды қабылдау бөлімі, жан сақтау бөлімі, хирургиялық бөлімі) жаңғырту. Науқастарды қабылдау бөлімін кеңейту, ескірген жабдықты толықтай заманауи жабдығына ауыстыру, сондай-ақ жедел жәрдем-реанимобиль сатып алу жоспарлануда.

2. Жедел медициналық көмек пен хирургиялық көмек көрсету бойынша халықаралық тәжірибемен бөлісіп жергілікті мамандарды оқыту үшін Қазақстан Республикасында медициналық аккредитациясы бар шетелдік дәрігерлерді тарту.

2020 жылдың соңында бұл жобаның денсаулық сақтау саласына айтарлықтай әсері тигені байқалды, мысалы, хирургиялық өлім деңгейі 2019 жылғы 34% -дан 2020 жылы 14% -ға дейін азайды. Наркоздың жаңа әдістері енгізілді, бұл отадан кейінгі науқастың жан сақтау бөлімінде болатын уақытын 8 сағаттан 2 сағатқа дейін қысқартуға мүмкіндік берді. Сонымен қатар, бұл ем алу құнына айтарлықтай әсер етті.

Әлеуметтік желілері арқылы Компания аурухананың қызметкерлері мен жергілікті тұрғындардан көптеген жағымды пікірлер алды. Жоба бойынша жұмыс Ақсай қаласының ауруханасында жалғасуда.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ АУРУҒА ШАЛДЫҒУ ҚАУПІН БАСҚАРУ GRI 403-3, 403-6

Компания қызметкерлеріне Қазақстан Республикасының аумағында жарамды болып табылатын ерікті медициналық сақтандыру пакетін ұсынады. Медициналық сақтандыру пакеті амбулаториялық-емханалық көмектен бастап, стационарлық көмекке және дәрі-дәрмектер мен стоматологиялық ем алуды өтеуге дейінгі бірқатар қызмет түрлерін қамтиды.

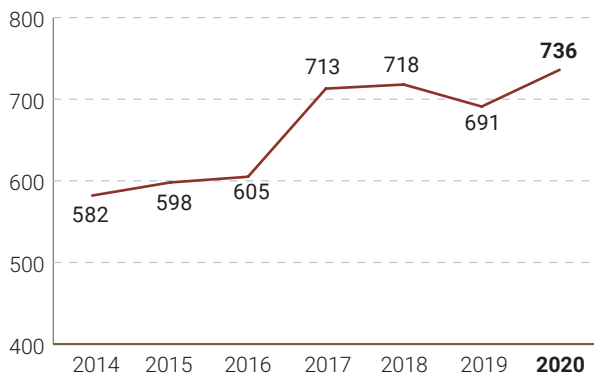
2019 жылдан бастап сақтандырылған қызметкерлер медициналық қызмет көрсетушісін өздері таңдай алады,

ал пайдаланылмаған сақтандыру қаражаттарын отбасы мүшелері арасында бөле алады.

Денсаулықтарына байланысты қызметкерлердің жұмыс орнында болмауын бақылау GRI 403-3, 403-10

2020 жылы коронавирустық пандемияға байланысты КПО қызметкерлерінің денсаулығына байланысты олардың жұмыс орнында болмауы бойынша көрсеткіштер өткен жылдармен салыстырғанда біршама өсті.

1-сызба. КПО жұмыс орнында болмау көрсеткіштері, 2014–2020 жж.

Ескерту: КПО жұмыс орнында болмау көрсеткішін есептеу үшін келесі әдіс қолданылады:

Жұмыс орнында болмау көрсеткіші = жұмыс орнында болмау салдарынан (ауруға шалдығу) жоғалған күндердің нақты саны x 100 / қызметкерлердің жалпы саны. Басқа себептер бойынша жұмыс орнында болмаған күндер туралы ақпарат жоқ.

КПО-да жұмыс орнында болмау көрсеткіші қызметкерлердің саны негізінде (адам-сағат емес) есептеу әдістемесі қабылданған, өйткені бұл әдістеме реттеуші органдардың талабы болып табылады.

Кәсіби аурулар GRI 403-2, 403-3, 403-10

КПО, мұнай-газ өнеркәсібі күкіртті сутегі, химиялық реактивтер, шу мен діріл, климаттық, биологиялық және психоэлеметтік әсер тигізетін зиянды факторлармен байланысты қауіпті өндіріс екенін біледі.

Компания осы зиянды факторларды анықтауға, олардың қызметкерлерге әсер ету қаупін бағалауға және ол қауіпті азайтуға ерекше назар аударады. Бұған келесі жүргізілген іс-шара дәлел: қызметкерлердің денсаулығына төнуі мүмкін қауіптерді бағалау, өндірістік нысандарды еңбек қорғау талаптарына сәйкес сертификаттау және өндірісті бақылау бағдарламасы.

2017 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңде КПО-да еш кәсіби ауру жағдайы анықталған жоқ.

2020 жылы денсаулыққа қауіп-қатерді бағалау жұмыстары көбіне сұраныс бойынша жүргізілді және жұмыс орнының эргономикасын бағалауды қамтыды.

САЛАУАТТЫ ӨМІР САЛТЫН НАСИХАТТАУ GRI 103-2, 403-6

2018–2019 жж. КПО, қызметкердің өмір сапасы мен жұмыс сапасын жақсартуға көмектесетін бірнеше психоденсаулықты сақтау бағдарламаларын жүргізді. Компанияда 2019 жылы енгізілген «Стрестті басқару» бағдарламасы топтың кураторы мен оның мүшелері арасындағы тікелей өзара әрекеттесуді көздейді, сондықтан 2020 жылы бұл бағдарлама алғашқы COVID-19 карантині кезінде тоқтатылды. Алайда, кейбір қатысушылар жаттығуларды «онлайн» жалғастырудың мүмкіндігін тапты! Олардың тәжірибесі, пандемия жағдайына қарамастан, болашақта қолданылатыны сөзсіз.

2020 жылы, қызметкерлерге психологиялық қолдау көрсету бағдарламасын іске асыру бойынша дайындық жұмыстары жүргізілді. 2021 жылдың сәуір айында іске қосылған бұл бағдарлама «онлайн және оффлайн» түрде нұсқау беруді қамтиды.

COVID-19 пандемиясына байланысты, «Маған бірдеңе болды» атты бағдарламасы бойынша жұмыс 2020 жылдан 2021 жылға қалдырылды. Бұл бағдарлама бас операторлардың бірі – «Шелл» компаниясының үлгісіне негізделген.

Қызметкерлердің жұмысқа жарамдылығын тексеру GRI 403-2, 403-3, 403-6

Мұнай-газ саласы зиянды факторлармен байланысты болғандықтан, қызметкердің жұмыс жасауға жарамдылығын анықтау үшін медициналық тексеру өткізу қажет. КПО-да бұл қызметті тиісті рұқсаты бар мердігер атқарады.

2020 жылы сәуір айының басында қатан карантин шараларымен байланысты жоспарлы медициналық тексерулер тоқтатылған болатын. Жұмысқа қабылдау алдындағы медициналық тексеру, сақтық шараларын ескере отырып жүргізілді. 2020 жылдың қыркүйегінде, емханалардың жұмысына қойылған шектеулер алынған кезде, Компания қызметкерлерін мерзімді медициналық тексерулер қайта өткізіле бастады.

Компания кен орнында жұмыс істейтін кеңсе қызметкерлеріне міндетті медициналық тексеруден басқа, тегін профилактикалық тексеруді ұйымдастырады. Бұл скрининг адамның денсаулық жағдайын анықтауға және ауруды бастапқы кезеңінде анықтауға көмектеседі. Бұл тексерудің нәтижелері жұмыс берушіге тапсырылмайды және де қызметкердің жұмысқа жарамдылығын анықтау үшін пайдаланылмайды.

«Адамдарға қамқорлық көрсету» бағдарламасы

Коронавирус пандемиясы «Адамдарға қамқорлық көрсету» бағдарламасын жүзеге асыру жоспарына да әсер етті. Оған қарамастан, Компанияның басқа бөлімдерінің мамандарының ат салысуымен мердігерлердің санитарлық-тұрмыстық жағдайы тұрақты түрде тексеріліп тұрды. Компанияда КВИ жұқтырған адам саны көбейіп бара жатырған жағдайда бұл, әрине өте маңызды шара болып табылды.

Шаршау қаупін басқару бағдарламасы

Әлемнің көптеген елдерінде қалыптасқан қатаң оқшаулау мен көші-қон шектеулеріне байланысты Компанияның көптеген қызметкерлері мен мердігерлері жұмыс кестерелерінде белгіленген уақыттан тыс жұмыс істеуге мәжбүр болды. Сонымен қатар, ауысып жұмыс жасайтын көптеген қызметкерлердің жұмыс кестесі уақытша ұзартылды: 7/7 орнына 14/14 немесе 14/14 орнына 28/28 және т.б. Мұның бәрі қызметкерлердің шаршау қаупіне әсер етті. Оның салдарын барынша азайту үшін әр түрлі шаралар қолданылды, соның ішінде белгілі тәртіп бойынша демалыс алу, қашықтықтан жұмыс жасау, қысқартылған жұмыс күні және қосымша қызметкерледі жұмысқа тарту.

ӨНДІРІС НЫСАНДАРЫНДАҒЫ ӨНЕРКӘСІПТІК БАҚЫЛАУ GRI 403-3

КПО өндірістік нысандардың санитарлық-гигиеналық жағдайын үнемі қадағалап отырады. 8-кестеде соңғы үш жылда өткізген бақылау нәтижелері көрсетілген.

8-кесте. Өнеркәсіптік факторларды бақылау, 2020 ж.

Өнеркәсіптік факторлар	2018		2019		2020	
	Зерттеулердің саны	Сәйкессіздіктердің саны	Зерттеулердің саны	Сәйкессіздіктердің саны	Зерттеулердің саны	Сәйкессіздіктердің саны
Шу	400	93	440	114	398	110
Тербеліс	69	14	78	25	63	15
Электромагниттік өрістер	3 888	44	4 164	36	3 500	35
Электрстатикалық өрістер	2 129	0	2 322	0	1 737	0
Жарық	2 879	815	3 085	703	2 861	660
Микроклимат	6 522	336	6 630	502	5 670	430
Жұмыс аймағының ауасы	14 595	0	15 471	0	11 607	0
Барлығы	30 482	1 302	32 190	1 380	25 836	1 250

Шудың рұқсат етілген деңгейлерінен асып кетуі өндірістік ғимараттарында байқалады, мұнда шу көзі жұмыс істеп тұрған компрессорлар, генераторлар, көтеріп-тасымалдау құрылғылары, қосалқы жабдықтар (желдету қондырғылары, кондиционерлер) және т.б. Ол ғимараттардың барлығында тек мерзімдік жұмыс ғана жүргізіледі, ол өлшеу құралының көрсеткіштерін тексеріп жазып алу және жабдыққа техникалық қызмет көрсету.

Шудың әсерін азайту және қызметкерлердің есту органдарын қорғау үшін 2012 жылдан бастап КПО-да есту қабілетін қорғау бағдарламасы жұмыс істейді, ол персоналды шу деңгейі жоғары учаскелер туралы хабардар етуді, жеке қорғаныс құралдарын ұсынуды, «уақытпен қорғануды» немесе осы учаскелерде үзіліспен болудың белгіленген ең аз мүмкін болатын уақытын, жабдыққа уақтылы техникалық қызмет көрсетуді қамтиды. Шуды тудыратын жабдықтар орнатылған барлық өндірістік

алаңдар ескерту белгілерімен белгіленеді, ал есту мүшелері үшін міндетті түрде ЖҚҚ қолданыла отырып жұмыстар орындалады.

КПО өз нысандарындағы жарықтандыру жүйелерін үнемі жаңартып отырады. Сол бағытта, 2020 жылы люминесцентті шамдарды тиімділігі жоғары жарықдиодты шамдарға ауыстыру жұмысы жалғасты.

Өндірістік нысандарды аттестату

Келесі өндірістік нысандарда еңбек қорғау талаптарына сай аттестату жұмысы жүргізілді: өндірістік зертхана, ұңғыманы пайдалану және өндіру бөлімі, бұрғылау қондырғылары. Барлығы 67 жұмыс орны тексерілді. Аттестаттау жұмысының нәтижесі бойынша түзету іс-шаралар жоспарлары әзірленіп, әрі-қарай іске-асырылуы үшін жауапты тұлғаларға жіберілді.

ҚАУІПСІЗДІК ТЕХНИКАСЫ GRI 102-15

Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы мен нысан тұтастығын қамтамасыз ету — кез келген мұнайгаз конденсат кен орнын игеру мен пайдаланудағы табыстың негізгі факторлары. Әлеуметтік жауапты компания ретінде КПО еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы мен қоршаған ортаны қорғаудың тиімді мәдениетін қолдауға толықтай міндеттенеді. Әрбір қызметкер үйіне аман-есен оралып, өндірісте ешқандай ағып кетулер болмауы тиіс. GRI 103-1

2020 жылы басталған коронавирус инфекциясының таралуын болдырмау бойынша үздіксіз ақпараттық

жұмыс биыл да жалғасын тапты. COVID-19-ға қарсы іс-қимылдың коммуникациялық стратегиясын жүзеге асыру үшін барлық бөлімдер мен ықпал ету құралдары — постерлер, аудио хабарламалар, ақпараттық белгілер, қалқыма хабарламалар, интранет порталдағы жеке бет, Instagram-дағы посттар, электронды оқулар, сондай-ақ Компанияның ішкі ресурстарына және YouTube каналына жүктелген бейнематериалдар іске қосылды. Сондай-ақ мұндай ақпарат Қарашығанақ кен орны жолдары бойында орнатылған ірі жарнамалық қалқандарда да болды.

9-кесте. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы саласындағы міндеттеріміз GRI 103-2

2020 жылғы міндеттеріміз	Орындалуы	2020 жылғы міндеттерді жүзеге асыру үшін қабылданған іс-әрекеттер	2021 жылғы міндеттер
Қауіпсіздік техникасы мәдениетін арттыру және көшбасшылық жоспарын жүзеге асыру	Жаңа міндет – 91%-ға орындалды	Жоспарды жүзеге асыру «Алтын» және «Өмірлік маңызды ережелер» туралы хабардарлықты арттыруды, сондай-ақ салдарларды басқару, көшбасшылық және тәлімгерлік, марапаттау механизмі, жұмыс учаскелерінде басшылықтың болуы сияқты тақырыптарды қамтиды	Қауіпсіздік техникасы мәдениетін арттыру жоспарын жүзеге асыруды жалғастыру
КПО өндірістік директоры төменгі буын басшыларының еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және қоршаған ортаны қорғау саласындағы біліктілігіне 100%-дық бағалау жүргізу	83,5%-ы орындалды	Пандемияға және қызметкерлердің жұмыс орындарында аз болуына байланысты төменгі буын басшыларының еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және қоршаған ортаны қорғау саласындағы біліктілігін 10 элемент бойынша бағалау 83,5%-ға орындалды	ҚӨК төменгі буын басшыларының еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және қоршаған ортаны қорғау саласындағы біліктілігін 10 элемент бойынша бағалауды аяқтау
Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және қоршаған ортаны қорғау саласындағы коммуникациялар жоспарын әзірлеу және енгізу	Жаңа міндет – орындалды	Жоспар әзірленді. Жыл ішінде оны жүзеге асыру бойынша жиналыстар өткізілді. Жоспар бойынша шаралар коронавирус-шектеулері ескеріліп орындалды	2021 жылға еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және қоршаған ортаны қорғау саласындағы коммуникациялар жоспарын орындау
2020 жылғы жол қауіпсіздігін қамтамасыз ету жоспарын жүзеге асыру бойынша шараларды орындау	Орындалды	Жол қауіпсіздігін жақсарту бойынша жоспардың қысқа мерзімді шаралары 98%-ға (18-дің 14-і) орындалды. Нақты деректер «Жол қауіпсіздігі» бөлімінде келтірілген	Жол қауіпсіздігін қамтамасыз ету жоспарын жүзеге асыру бойынша шараларды орындау
Мердігер ұйымдардың еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және қоршаған ортаны қорғау көрсеткіштерін басқару стратегиясын жаңарту және оқыту семинарлар өткізу	Орындалды	Мердігер ұйымдардың еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және қоршаған ортаны қорғау көрсеткіштерін басқару стратегиясы қайта қаралып, жаңартылды. Келісімшарттармен жұмыс жасайтын жетекші қызметкерлерге жаңартылған стратегия бойынша оқыту семинарлары өткізілді	

ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІК ТЕХНИКАСЫ БОЙЫНША КӨРСЕТКІШТЕР GRI 103-3, 403-2, 403-9

Біз қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау саласындағы қызметімізді ілгерілік динамикасы мен әлемдегі оқиғаларды ескеріп жоспарлаймыз. Қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау саласындағы жетістіктерімізді адам-сағаты ескерілген белгілі бір жұмыс көлемінің орындалу кезінде орын алған оқиғалардың жиілігімен өлшейміз. Төменде 2020 жылғысы айрықша көрсетіліп, 2012–2020 жылдардың еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша көрсеткіштері берілген.

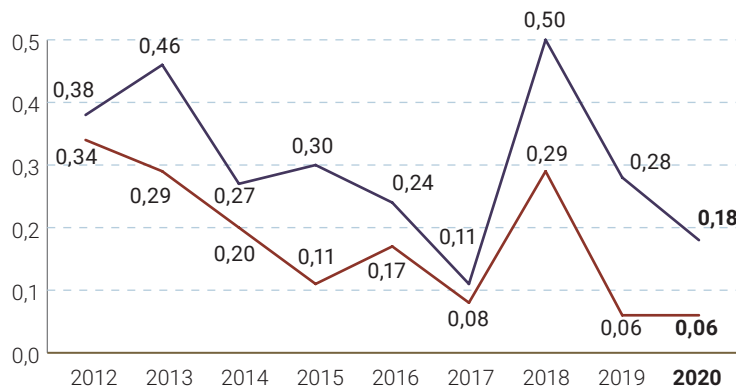
2-сызбада еңбек ету қабілетін жоғалтуға әкелген оқиғалар жиілігі² (ЕЖОЖ) және есепке алынуы тиіс оқиғалар жиілігі³ (ЕТОЖ) көрсетілген.

2020 жылы КПО-да тіркелетін жарақаттардың шамалы төмендегені байқалды. Еңбек ету қабілетін жоғалтуға әкелген жарақат саны бұрынғы деңгейде қалды (2 жа-

рақат). 2020 жылы КПО-да ЕЖОЖ 0,06 (2019 жылғы 0,06-мен салыстырғанда өзгеріссіз) және ЕТОЖ – 0,18 (2019 жылғы 0,28-бен салыстырғанда) көрсетті. КПО оқиғалардың қайталануына жол бермеу үшін олардың барлығын тексереді. Бұдан басқа, біз өзіміздің мердігер ұйымдармен және басқа да мүдделі тараптармен оқиғалардан алынған сабақтар бойынша ақпаратпен алмасамыз, сондай-ақ, қауіпсіздік техникасын жақсарту мақсатында басқа компаниялардың тәжірибесін де қарастырамыз. GRI 403-9

10-кестеде КПО мен мердігер ұйымдардың соңғы үш жылдық ЕЖОЖ жиіліктері салыстырылып берілген. КПО мен мердігер ұйымдардың мәліметтері жеке-жеке берілген. Жиынтық көрсеткішті алу үшін мәліметтерді жинақтаудың орнына, есептеу формуласын қолдану қажет.

2-сызба. Еңбек ету қабілетін жоғалтуға әкелген оқиғалар жиілігі мен есепке алынуы тиіс оқиғалар жиілігі: КПО және мердігер ұйымдар, 2012–2020 жж. GRI 403-9

— Еңбек ету қабілетін жоғалтуға әкелген оқиғалар жиілігі
 — Есепке алынуы тиіс оқиғалар жиілігі

Ескерту: ЕЖОЖ бен ЕТОЖ көрсеткіштерін есептеу үшін КПО-да келесі әдістер қолданылады:

² Еңбек ету қабілетін жоғалтуға әкелген оқиғалар жиілігі (ЕЖОЖ) = еңбек ету қабілетін жоғалтуға әкелетін оқиғалар саны (еңбек ету қабілетін жоғалтуға әкелген оқиғалар + адам қазасымен аяқталған оқиғалар) x 1 000 000 / адам сағат;

³ Есепке алынуға тиіс оқиғалар жиілігі (ЕТОЖ) = есепке алынуы тиіс оқиғалар саны (еңбек ету қабілетін жоғалтуға әкелген оқиғалар + медициналық көмек көрсетілген жағдайлар + жеңіл жұмысқа ауыстыруға әкелген жағдайлар) x 1 000 000 / адам сағат.

10-кесте. Еңбек ету қабілетін жоғалтуға әкелген оқиғалар жиілігі: КПО және мердігер ұйымдардың салыстырмалы көрсеткіштері, 2018–2020 жж. GRI 403-9

Тиімділік көрсеткіштері	2018	2019	2020
Еңбек ету қабілетін жоғалтуға әкелген оқиғалар жиілігі (КПО)	0,53	0,13	0,00
Еңбек ету қабілетін жоғалтуға әкелген оқиғалар жиілігі (мердігер ұйымдар)	0,20	0,04	0,07

11-кестеде КПО мен мердігер ұйымдардың тіркелетін оқиғалар жиіліктері салыстырылып берілген.

11-кесте. Есепке алынуы тиіс оқиғалар жиілігі: КПО және мердігер ұйымдардың салыстырмалы көрсеткіштері, 2018–2020 жж. GRI 403-9

Көрсеткіштер	2018	2019	2020
Есепке алынуы тиіс оқиғалар жиілігі (КПО)	0,66	0,13	0,00
Есепке алынуы тиіс оқиғалар жиілігі (мердігер ұйымдар)	0,44	0,33	0,22

Ескерту: Алғашқы медициналық көмек көрсетілген оқиғалар өндірістік жарақат есебіне қосылмайды.

КПО қауіпсіз жұмыс ортасын құруға ұмтылады. Алайда 2020 жылы Компанияда мердігер ұйымдар қызметкерлерінің әртүрлі жарақат алуына әкелген 6 оқиға орын алды.

12-кесте. 2020 жылы орын алған оқиғалар (мердігер ұйымдар) GRI 403-9

Жарақат түрі	Сипаты	Саны
2 еңбек ету қабілетін уақытша жоғалту жағдайы	Қолды қысып алу нәтижесінде алған жарақат	1
	Көзге бөгде заттың түсуінен болған көз жарақаты	1
Тіркелетін 4 жарақат жағдайы, қызметкерлер жарақаттан кейін медициналық ем алып, жұмыстарын жалғастыра алды (1) немесе жеңіл жұмысқа ауыстырылды (3).	Қалдықтарды сұрыптау кезінде метал жаңқаларынан қолдың жарақаттануы (кесілу)	1
	Құлаған құбыр салдарынан болған табан жарақаты	1
	Ыстық жылу тасымалдағыштың төгілуінен болған саусақтардың жарақаты (күйіп кету)	1
	Аяқтың қайырылып қалуынан табан жарақаты (созылу)	1
БАРЛЫҒЫ		6

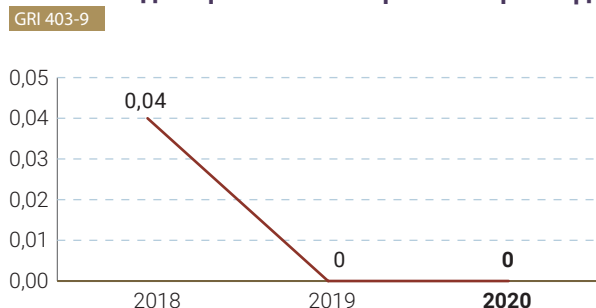
2020 жылы бір де бір айтарлықтай жол-көлік оқиғасы тіркелмеді. 2020 жылғы жол-көлік оқиғаларының жиілігі (ЖКОЖ) 1 млн шақырым жүріп өткен жолға шаққанда 2019 жылғы 0,02 көрсеткішімен салыстырғанда 0-ді көрсетті. Жол-көлік оқиғаларының нөлдік көрсеткіші 2020 жылғы жол қауіпсіздігін жақсарту жоспарының аясында орындалған бірқатар іс-шаралармен байланысты болды (іс-шаралар «Жол қауіпсіздігі» бөлімінде сипатталған).

2019 жылғы 42,7 млн км салыстырғанда 2020 жылы КПО көлік құралдарының жүріп өткен жолы 37,9 млн км құрады. Көлік жүрісі азаю себептерінің бірі – КВИ байланысты қызметкерлерді шектеулі тасымалдау.

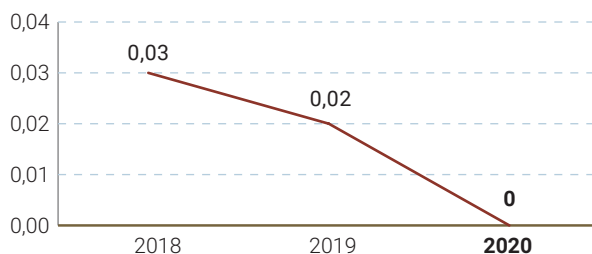
13-кесте. Жол-көлік оқиғаларының жиілігі: КПО және мердігер ұйымдардың салыстырмалы көрсеткіштері, 2018–2020 жж. GRI 403-9

Тиімділік көрсеткіші	2018	2019	2020
Жол-көлік оқиғаларының жиілігі (КПО)	0,00	0,00	0,00
Жол-көлік оқиғаларының жиілігі (мердігер ұйымдар)	0,03	0,03	0,00

4-сызба. Адам қазасымен аяқталған оқиғалардың жиілігі: КПО және мердігер ұйымдар, 2018–2020 жж. GRI 403-9

3-сызба. Ірі жол-көлік оқиғаларының жиілігі: КПО және мердігер ұйымдар, 2018–2020 жж. GRI 403-9

КПО-да қолданылатын ЖКОЖ есептеу әдісі: жол-көлік оқиғаларының жиілігі = ірі жол-көлік оқиғаларының саны x 1 000 000 / км жүріп өткен жол.

Ескерту: КПО-да қолданылатын адам қазасымен аяқталған оқиғалардың жиілігін есептеу әдісі: адам қазасымен аяқталған оқиғалардың жиілігі (жасалған бір миллион адам-сағатқа шаққанда) = адам қазасымен аяқталған оқиғалардың саны x 1 000 000 / жасалған адам-сағат. 2018 жылы КПО-да адам қазасымен аяқталған бір оқиға орын алды.

14-кесте. Адам қазасымен аяқталған оқиғалардың жиілігі: КПО және мердігер ұйымдардың салыстырмалы көрсеткіштері, 2018–2020 жж. GRI 403-9

Тиімділік көрсеткіші	2018	2019	2020
Адам қазасымен аяқталған оқиғалардың жиілігі (КПО)	0,00	0,00	0,00
Адам қазасымен аяқталған оқиғалардың жиілігі (мердігер ұйымдар)	0,05	0,00	0,00

2020 жылы КПО және мердігер ұйымдардың қызметкерлері 34 225 582 адам-сағат жұмыс жасады: олардың 21%-ы (7 269 825 адам-сағат) КПО қызметкерлері, ал 79%-ын (26 955 757 адам-сағат) мердігер ұйымдар қызметкерлері жасады.

15-кесте. Жұмыс жасалған адам-сағат саны: КПО және мердігер ұйымдардың салыстырмалы көрсеткіштері, 2018–2020 жж. GRI 403-9

Көрсеткіштер	2018	2019	2020
Жұмыс жасалған адам-сағат (КПО)	7 561 991	7 829 313	7 269 825
Жұмыс жасалған адам-сағат (мердігер ұйымдар)	20 417 110	27 339 092	26 955 757
Барлығы	27 979 101	35 168 405	34 225 582

2020 жылы КПО-да екі ықтимал қауіпті оқиға тіркелді: бір ықтимал қауіпті жағдай және бір мүлікке зиян келтіру оқиғасы.

16-кесте. Ықтимал қауіпті оқиғалардың саны⁴: КПО және мердігер ұйымдардың салыстырмалы көрсеткіштері, 2018–2020 жж. GRI 403-9

Көрсеткіштер	2018	2019	2020
Ықтимал қауіпті оқиғалар саны (КПО)	2	3	1
Ықтимал қауіпті оқиғалар саны (мердігер ұйымдар)	5	8	1
Барлығы	7	11	2

2020 жылы 73 ықтимал қауіпті жағдай тіркелді (бұдан әрі – ЫҚЖ): оның ішінде 46 жағдай (63%) оқиғаларды хабарлау процедурасы бойынша, 27 жағдай (37%) ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ карталарының көмегімен анықталды. КПО

әрбір ЫҚЖ және оқиғаға мұқият тергеу жүргізеді, тікелей және негізгі себептері анықталып, кемшіліктерді түзетуге және алдағы уақытта оқиғалардың қайталанбауына ұсыныстар жасалады.

17-кесте. Ықтимал қауіпті жағдайлар саны⁵: КПО және мердігер ұйымдардың салыстырмалы көрсеткіштері, 2018–2020 жж. GRI 403-9

Көрсеткіштер	2018	2019	2020
Ықтимал қауіпті жағдайлар саны (КПО)	31	47	27
Ықтимал қауіпті жағдайлар саны (мердігер ұйымдар)	41	64	46
Барлығы	72	111	73

⁴ Ықтимал қауіпті оқиға (ЫҚО) – бір немесе бірнеше адам өліміне әкелуі мүмкін оқиға немесе ықтимал қауіпті жағдай.

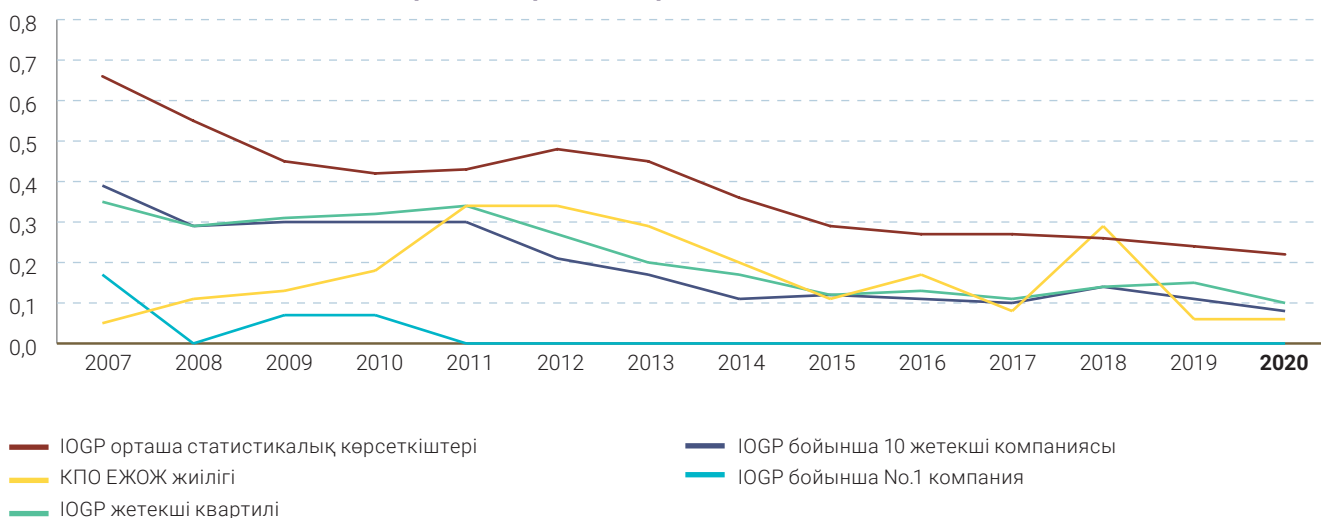
⁵ Ықтимал қауіпті жағдай (ЫҚЖ) – есепке алынуы тиіс жарақаттануға, мүлікке, қоршаған ортаға зиян келтіруге немесе технологиялық қауіпсіздікпен байланысты оқиғаға әкелуі мүмкін, алайда түрлі жағдайларға байланысты орын алмаған, кез келген жоспарланбаған және бақыланбайтын оқиға немесе оқиғалар тізбегі.

САЛАНЫҢ БАСҚА ҰЙЫМДАРЫМЕН САЛЫСТЫРУ GRI 103-3

КПО компанияның тиімділіктің негізгі көрсеткіштерін (ТНК) Мұнай және газ өндірушілерінің халықаралық қауымдастығы (бұдан әрі IOGP) есебінде көрсетілген оператор компаниялардың көрсеткіштерімен салыстырады. IOGP қауымдастығы ЕҚ және ҚТ саласындағы тиімділік көрсеткіштерін жыл сайын www.iogp.org жариялайды.

2020 жылы КПО-да еңбек ету қабілетін жоғалту жарақаттар саны айтарлықтай азайды. Егер КПО-ның көрсеткіштерін 2020 жылғы саланың басқа компаниялардың көрсеткіштерімен салыстыратын болсақ, КПО-ның еңбек ету қабілетін жоғалту жарақаттар жиілігі IOGP жетекші 10 компаниясының көрсеткіштерінен және 2019 жылғы IOGP орташа статистикалық көрсеткіштерінен төмен (5-сызбаны қараңыз).

5-сызба. IOGP мен КПО салыстырмалы көрсеткіштері, 2007–2020 жж. GRI 103-3

2020 ЖЫЛҒЫ ЕҚ, ҚТ ЖӘНЕ ҚОҚ ЖАҚСARTУ ЖОСПАРЫ GRI 102-11, 103-3, 403-7

Компания ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ саласында өз қызметінің қызметкерлер денсаулығына және қоршаған ортаға кері әсерін азайту, одан сақтану және алдын алу қағидасын ұстанады. КПО жыл сайынғы ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ жақсарту жоспарын әзірлеу барысында ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ саласындағы күнделікті қызметке кірмейтін, кейінгі жетілдіруге бағытталған шараларды таңдап кіргізеді.

2020 жылғы аталмыш жоспарды әзірлеу барысында оның тиімділіктің негізгі көрсеткіштерімен сәйкесуі үшін, сонымен қатар ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ бойынша біріктірілген жүйені жетілдіру бағытындағы алға қойылған міндеттерге қол жеткізу үшін бұрынғы «тақырыптық» тәсіл қолданылды.

Жарақаттанудың нөлдік көрсеткішіне қол жеткізу үшін және өндіріс тұтастығын қамтамасыз ету мақсатында жетілдіру бойынша басты тақырыптар «мақсаттық элементтердің» төрт тобына бөлінген:

- I. Көшбасшылық және қауіпсіздік мәдениеті;
- II. Қауіп-қатерлерді басқару және нысан тұтастығын қамтамасыз ету;

- III. Қоршаған ортаны қорғау және энергияны үнемдеу;
- IV. Жол қауіпсіздігі

2020 жылғы ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ жақсарту жоспары әр «мақсаттық элементің» тақырыбын жүзеге асыруды қамтамасыз етуге әзірленген 58 негізгі іс-шарадан және жетілдіру ұсыныстарынан тұрады. Жоспар 80%-ға орындалды, қалған 20%-ы 2021 жылғы жоспар аясында жалғастырылатын болады. Жоспарды толықтай орындауға КВИ және сонымен байланысты шектеулер кедергі болды.

Келесі параграфтарда біз көшбасшылық және қауіпсіздік техникасы мәдениетін арттыру жоспарының, сонымен қатар жол қауіпсіздігінің шараларын сипаттаймыз. Қоршаған ортаны қорғау, энергияны үнемдеу және қауіп-қатерлерді басқару басқа бөлімдерде берілген.

КПО «Алтын ережелері» және «Өмірлік маңызды ережелері» GRI 103-3, 403-1, 403-7

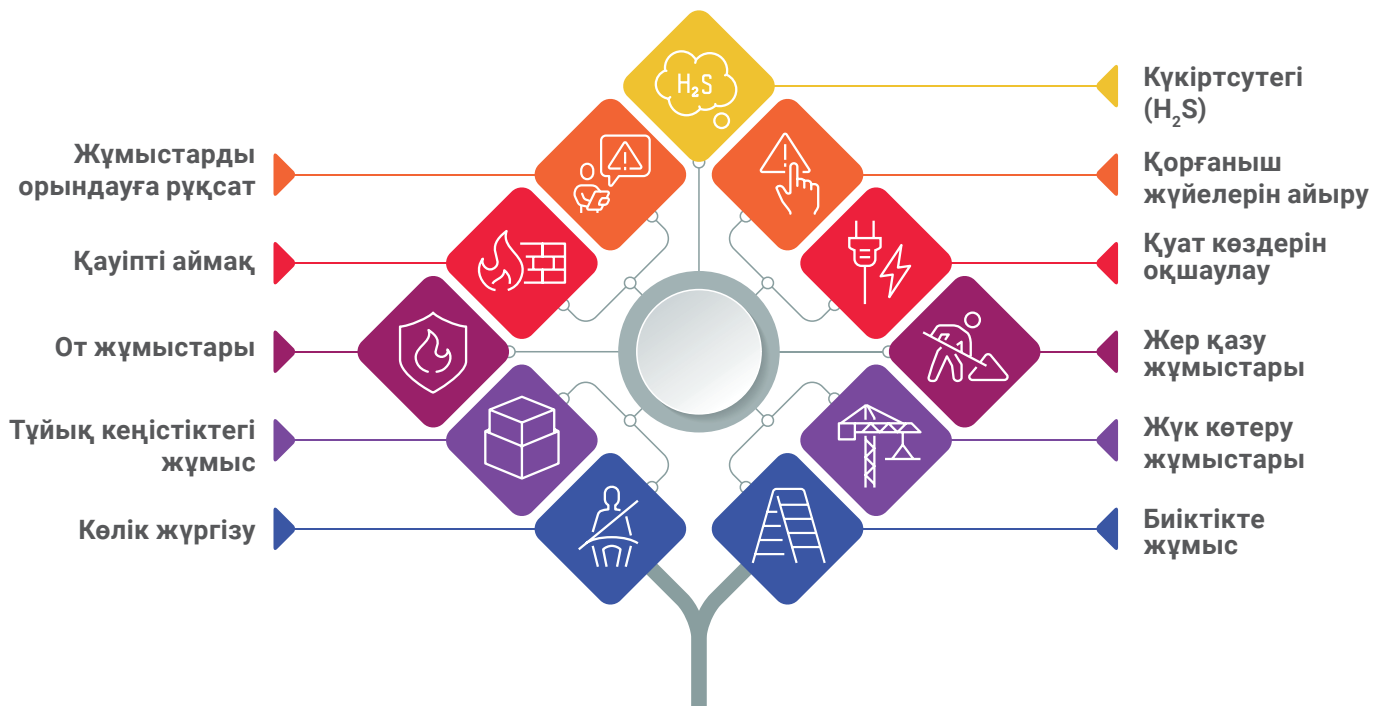
КПО ЕҚ, ҚТ мен ҚОҚ саясаты шеңберінде қауіпсіздік мәдениетін арттыру және оқиғаларды азайту мақсатында КПО-да үш негізгі «Алтын ереже» (2017 ж. бастап) және 11 «Өмірлік маңызды ережелер» (2019 ж. бастап) белгіленген.

«Алтын ережелер» Компанияның қауіпсіздік техникасы мен еңбекті қорғау көзқарасын реттейді: заңнамалық нормаларды сақтауға, қауіп төнген жағдайда араласуға, өзара әрекеттесу кезінде әріптестерді құрметтеуге бағытталған.

«Өмірлік маңызды ережелер» Мұнай және газ өндірушілер қауымдастығының (IOGP) қағидаларына негізделген және мұнай-газ өнеркәсібі ұйымдары арасындағы ЕҚ және ҚТ саласындағы әлемдік қағидаларды стандарттау шеңберінде, сондай-ақ білім, тәжірибе және алған сабақтармен алмасуды жақсарту мақсатында құрылған. Бұл ережелер қауіптілігі жоғары жұмыстардың 11 түрін қамтыған.

Бұл белгіленген ережелер КПО-ның барлық қызметкерлеріне, мердігерлер мен қосалқы мердігерлерге қатысты және Компания қызмет істейтін барлық активтер мен өндірістік нысандарда қолданылады.

9-сурет. Қауіптілігі жоғары жұмыстар түрі

Салдарларды басқару GRI 103-3, 403-1

КПО-да “ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ саласындағы тәртіптік жауапкершілік және салдарлады басқару моделі” жұмыс істейді, ол оң немесе теріс салдары болуы мүмкін, және сол салдарлардың оң немесе теріс болуына байланысты тиісті марапаттауды немесе жазаны анықтап беруге көмектесетін қызметкердің тәртібін жүйелі түрде зерттеуді қамтамасыз етеді.

2020 жылы осы модель бойынша КПО қызметкерлері мен мердігер ұйымдар үшін таныстыру сессиялары басталды. Сессиялар 2020 жылдың қаңтар және ақпан айларында өтті, бірақ КВИ шектеулеріне байланысты тоқтатылған болатын. Жұмысты үйден жасап жатқан қызметкерлердің басым бөлігінің хабардарлығын арттыру мақсатында ҚТ корпоративтік бөлімі “ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ саласындағы тәртіптік жауапкершілік және салдарлады басқару моделі” бойынша электронды оқу құралын әзірлеп шығарды. 2021 жылы Компания мен мердігер ұйымдардың қызметкерлерін осы модельмен таныстыру жұмыстары жалғасатын болады.

ЕҚ, ҚТ ЖӘНЕ ҚОҚ мәселелері бойынша көшбасшылық және тәлімгерлік

ЕҚ және ҚТ мәдениетін арттыру үшін кәсіпорынның барлық бөлімшелері бірігіп жұмыс атқару қажет. Әдетте, тиімді басшылығы бар топтар жақсы нәтижелерге қол жеткізеді. Осыған орай, оператор компаниялардың қолдауымен КПО ЕҚ және ҚТ бойынша көшбасшылық және тәлімгерлік бағдарламасын әзірледі, ол жобаларды жүзеге асыру директорында алғаш рет енгізіліп, кейіннен өндірістік директоратта іске қосылды.

Жұмыс орындарында басшылықтың болуы

ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ жалпы көрсеткіштерін және олардың жұмыс орындарында қызметкерлермен қолданылуын қадағалау мақсатында КПО ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ бойынша тексерулер жүргізеді. ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ бойынша тексерулер екі деңгейде өткізіледі: орта буын басшылардың және КПО директорлары / басқарушылары мен мердігер ұйымдардың қатысуымен жоғары басшылық тексерулері.

2020 жылы жоғары басшылықтың қатысуымен 70 ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ тексеруі жүргізілді, жоспар бойынша оның саны 60 болған (жоспар 116%-ға орындалды).

Жол қауіпсіздігі GRI 103-3, 403-9

Жол қауіпсіздігінің тұрақты көрсеткіштерін қамтамасыз ету үшін КПО жол қауіпсіздігін жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспарын жүзеге асыруды жалғастыруда. 2020 жылда Компания келесілерді қосқанда, осы жоспардың қысқа мерзімді іс-шараларының 98%-ын орындады:

Жол қауіпсіздігі бойынша міндеттемелерді қабылдаумен Компанияның ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ саясатын жаңарту;

Көлік құралдарын пайдалануды оңтайландыру және көлік жүрісін азайту міндеттері шеңберінде Компанияның Ақсай қаласындағы кеңселері үшін «ортақ пайдалану» көлік жүйесін енгізу;

Тоғыз негізгі мердігердің басшылығымен жол қауіпсіздігі туралы кезектен тыс жиналыс өткізу, онда жол қауіпсіздігі ережелерін қатаң сақтау, ережелерді бұзуға жол бермеу, қажығандықтың алдын алу, көлік жүргізу кезінде сыртқы факторларды ескеру және т.б. мәселелер көтерілді;

Компания және мердігер жүргізушілерімен қыс мезгілінде көлік жүргізу қаупі, оның ішінде жануарлармен соқтығысу қаупі туралы қыс мезгіліндегі қауіпсіздік мәселелері бойынша кезектен тыс жиналыс өткізу;

Қарашығанақ кен орнында жұмыс істейтін мердігер ұйымдардың барлық көлік құралдарына бейнетіркеуішті орнату талаптарының орындалуын қамтамасыз ету;

Компанияның негізгі процедураларын жаңарту: жол қауіпсіздігі, көлік құралдарын бақылау жүйесін басқару, жүктерді қауіпсіз тасымалдау;

Компанияның жол қауіпсіздігін басқару жүйесін ISO 39001 «Жол қауіпсіздігін басқару жүйесі» халықаралық стандартының талаптарына сәйкестігіне салыстырмалы талдау жүргізу. Компания аталмыш стандарт бойынша 2022 жылы сертификаттаудан өтуді жоспарлап отыр.

ТӘЖІРИБЕ ҮЛГІСІ 2

ЕҚ, ҚТ ЖӘНЕ ҚОҚ: БАСШЫЛЫҚ ТАРАПЫНАН ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ БАҚЫЛАУ

Мәселенің мазмұны/ қысқаша сипаттамасы:

КПО-да қауіпсіздік техникасының маңызы зор. Алайда КПО-да ұқсас себептермен оқиғалар орын алып, әлі де жалғасуда: бұл қауіп-қатерге үйреніп кету және жұмысқа араласудың болмауы. Сондай-ақ КПО-да Компанияның өндірістік нысандарында бұрын жұмыс жасамаған жаңа қызметкерлер жұмылдырылған ірі жобалар жүзеге асырылуда. Оларға тиісті қауіпсіздік стандарттарын үйрету өте маңызды іс.

Жұмыс орындарындағы қауіпсіздік супервайзерлер мен шеберлердің көшбасшылық қасиеттеріне және ЕҚ мен ҚТ мәселелеріндегі біліктілігіне байланысты. Супервайзерлер мен шеберлердің өздері жеке үлгі көрсетіп, қауіпсіздік мәдениетін белгілеп, нығайта алады.

Мақсаты:

Жұмыс орындарында қауіпсіздік мәдениетін арттыру үшін қауіпті факторларды анықтау, жұмысшыларды жұмылдыру және топтағы тәлімгерлік бойынша менеджерлердің біліктілігін арттыру.

Жағдайдың шешімі/ қолданылған әрекеттер:

2019 жылы «Коучинг, қатысу және араласу» семинары әзірленді, оған қауіп-қатер денгейі жоғары жұмыстарды жүргізуге жауапты КПО мен мердігер ұйымдар супервайзерлері мен шеберлері шақырылды. Семинарлар теориялық бөлімнен, топтардағы практикалық сабақтардан, сонымен қатар жұмыс орындарындағы коучинг-әңгімелерден тұрды.

2020 жылы КПО басшылығы келесілер үшін ЕҚ мен ҚТ бойынша көшбасшылық және тәлімгерлік бағдарламасын жүзеге асыруды көздейді:

жобаларды жүзеге асыру директорының, әсіресе 4-газды кері айдау компрессоры жобасының барлық жұмыс және топ жетекшілеріне;

2019 жылы «Коучинг, қатысу және араласу» семинарларына супервайзерлері мен топ жетекшілері қатысқан өндірістік директораттың басшыларына.

2019 ж. мұрағатынан алынған фото

Нәтижесі:

2019 және 2020 жылдары КПО және мердігерлік ұйымдардың 1200-ден астам супервайзері коучинг, қатысу және араласу бойынша өз білімдері мен дағдыларын жетілдірген семинарларға қатысты. Оқу материалы ретінде әдеттегі әдістерден басқа, бейнематериалдар, оқиғаларды тергеу нәтижелері, қалта нұсқаулықтары қолданылды.

Бағдарламаға қатысып, жұмыс орындарында алған білімдерін қолданған ең белсенді супервайзерлер ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ ынталандыру жүйесі бойынша марапатталған болатын.

ТӘЖІРИБЕ ҮЛГІСІ 3

ТИМДІЛІКТІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ ШЕҢБЕРІНДЕ ҚАУІПСІЗ ТӘРТІПКЕ ЫНТАЛАНДЫРУ

Мәселенің мазмұны/ қысқаша сипаттамасы:

Қызметкерлердің жақсы және нашар тәртібі ұйымдағы ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ мәдениетіне айтарлықтай әсер етеді.

Мақсаты:

Ережелерді жақсы түсіну және есте сақтау мақсатында Компания және мердігер ұйымдар қызметкерлеріне арналған 2020 жылы “Алтын ережелер” және “Өмірлік маңызды ережелер” бойынша кейінгі тест тапсырумен міндетті электрондық оқу іске қосылды.

Жағдайдың шешімі/ қолданылған әрекеттер:

ЕҚ және ҚТ көрсеткіштерін одан әрі жақсарту және мәдениетін арттыру, сондай-ақ қызметкерлердің электрондық курсты оқуға деген ынтасын арттыру мақсатында Компания басшылығы электронды оқытуды сәтті аяқтау ТНҚ орындаудың бір критерийіне айналдыру және ЕҚ мен ҚТ саласындағы жыл сайынғы сыйлықақы беру туралы шешім қабылдады.

Екінші критерий ықтимал қауіпті жағдайлардың тіркелетін жарақаттың 12:1 қатынасына жету болды, яғни әрбір тіркелетін жарақатқа кем дегенде 12 ықтимал қауіпті оқиға тіркелуі тиіс. Екінші критерий қызметкерлерді барлық оқиғалар, тіпті кішігірім және салдары болмаған оқиғалар туралы хабарлауға ынталандыру болды, себебі оларды тергеп, Компания одан да ауыр оқиғалардың алдын алуға мүмкіндік алады.

Нәтижесі:

2020 жылы Компанияда есепке алынуы тиіс 6 жарақатқа 73 ықтимал қауіпті жағдай тіркелді, яғни 1 жарақатқа 12 ықтимал қауіпті жағдайдың қатынасы бойынша белгіленген көрсеткішке қол жеткіздік. Жыл соңында ұзақ уақыттық демалыста болғандарды есептегенде, КПОның барлық қызметкерлері осы оқу курсынан өтті. ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ көрсеткіштеріне қатысты қызметкерлерге сыйлықақы төленді.

Қызметкерлерді ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ саласындағы қосқан үлесі үшін марапаттау, ақпан 2020 ж.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ЕҚ, ҚТ ЖӘНЕ ҚОҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ БОЙЫНША ХАБАРДАРЛЫҒЫН АРТТЫРУ ҮШІН ЖАҢА КОММУНИКАЦИЯ ҚҰРАЛДАРЫ GRI 102-11, 403-5

Әлем бойынша таралған КВИ пандемиясы КПО компаниясына қызметкерлердің ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ саласындағы хабардарлығын және осы саладағы байланыс тиімділігін арттыру мақсатында жаңа ресурстар мен әдістерді іздеуге және қолдануға түрткі болды.

2020 жылы КПО ҚТ корпоративтік бөлімі ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ саласындағы ең маңызды оқиғалар мен іс-шаралар туралы хабардар ететін ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ электрондық журналы шығарып бастады. Бұл формат қашықтан жұмыс істейтіндерге оқиғалардан хабардар болуға, сондай-ақ өз ұсыныстарын ұсынып, тәжірибелерімен бөлісуге мүмкіндік береді.

Бұрын электронды жүйеге кіру кезінде компьютер экранында қалқыма хаттар күніне бір рет шығатын, қазір олар кез келген форматтағы материалдарға сілтемесі бар күніне бес рет шығатын болды. Қызметкерлердің назарын аудару үшін хабарламалардың дизайны жақсартылды – әдемі суреттер, мәтіннің аздығы. Бұл өзекті ақпаратты тиімдірек жеткізуге мүмкіндік береді.

Көптеген сұраныстар бойынша біз апта сайынғы ҚТ бойынша қысқаша ақпаратты шығардық. Олар кез келген жұмыс жиналысының алдында немесе оның барысында талқылауға пайдалануға болатын ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ саласындағы өзекті мәселелерді қамтиды. Егер қызметкерге белгілі бір тақырып бойынша материалдар қажет болса, онда ол кітапханадағы барлық шығарылған басылымдарды интернеттегі ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ парақшасынан таба алады.

Қысқы уақыттағы қауіпсіздік туралы хабардарлықты арттыру науқаны шеңберінде, қысқы ауа-райына байланысты апаттардың алдын алу үшін презентация материалдары мен TikTok платформасы үлігіндегі бейнероликтер әзірленіп таратылды. Сонымен қатар КПО қызметкерлері мен мердігерлер арасында конкурс өткізілді, оған қатысу үшін келесі тақырыптар бойынша фотосуреттер немесе қысқа бейнематериалдар жіберу керек болды:

- Қысқа дайындық – жұмыс орнындағы қауіпсіздік;
- Қысқа дайындық – отбасына қамқорлық жасау;
- Қысқа дайындық – қауіпсіз көлік.

Конкурс қорытындысы бойынша ең креативті, практикалық әрі пайдалы кеңестердің 10 авторы марапатталды.

Компанияның қолданыстағы барлық құралдары анықтамалық HSEHelp@kpo.kz арқылы кері байланысты білдіреді. Әрбір электрондық хабарламаларда ҚТ бөлімі кез келген сұрақтарды, ұсыныстарды немесе ескертулерді

жіберуді сұрайды, сонымен қатар ең пайдалы идеяларды мадақтайды. 2020 жылы HSEHelp@kpo.kz арқылы келіп түскен 387 сұраныстың барлығы қаралды.

Мұнай оператор компанияларымен өзара әрекеттесу

2020 жылы КПО компаниясы ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ саласында «Тенгизшевройл» және «Норт Каспиан Оперейтинг Компани» мұнай өндіруші оператор компанияларымен ынтымақтастық бастамасын сәтті жалғастырды, оның мақсаты саладағы қауіпсіз тәртіптің тұрақты мәдениетін бірлесіп қалыптастыру болды. Бұл орайда әріптес компаниялармен ақпаратпен, оқиғалардан алынған сабақтармен және озық тәжірибелермен алмасу жүргізіліп жатыр. Сонымен қатар, бұл бастама мұнай-газ индустриясындағы бірыңғай талаптар мен практикалық шешімдерді жеңілдетуге, стандарттауға және енгізуге бағытталған. Өткен жылы аталмыш ынтымақтастық онлайн форматта жүргізілді.

Кездесулерде КВИ пандемиясына байланысты жұмыстарды шектеулер жағдайында ұйымдастыру мәселелері талқыланды, сондай-ақ жол қауіпсіздігімен, оның ішінде жол-көлік оқиғаларын жіктеуге, көлік мониторингі жүйелері және бейне-камераларды жүргізу кезінде пайдалану, оқиғаларды тергеу процесіне қатысты және т. б. мәселелер бойынша сөз қозғалды.

ТӘЖІРИБЕ ҮЛГІСІ 4 GRI 102-44

АҚСАЙ ТҰРҒЫНДАРЫНЫҢ ҚАУІПСІЗДІК ТЕХНИКАСЫ ЖӘНЕ ЖОЛ ҚАУІПСІЗДІГІ МӘСЕЛелЕРІ БОЙЫНША ХАБАРДАРЛЫҒЫН АРТТЫРУ

Мәселенің мазмұны/ қысқаша сипаттамасы:

Жыл сайын Компания Ақсай тұрғындарының қауіпсіздік техникасы мен жол қауіпсіздігі бойынша хабардарлығын арттыруға және осы мәселелерді насихаттауға зор көңіл бөліп келеді. КВИ пандемиясының шектеулеріне байланысты бірқатар жоспарланған іс-шаралар жаңа форматта өткізілді.

Жағдайдың шешімі/ қолданылған әрекеттер:

Жыл сайын КПО Ақсай қаласы балалары мен олардың ата-аналарына 1 маусым халықаралық балаларды қорғау күніне орай жол қауіпсіздігі шарасын өткізетін еді. 2020 жылғы КВИ пандемиясы салдарынан шара басқа форматта өтті.

КВИ пандемиясының шектеуліктеріне қарамастан және «Радио-Ақсай» радиостанциясы әріптестерінің көмегімен ҚТ корпоративтік бөлімінің қызметкерлері Instagram арқылы онлайн байқау өткізіп, қала ата-аналарымен және балалармен сұхбаттасуға мүмкіндік алды.

Іс-шараға дейін бір апта бұрын бірнеше қысқа бейнероликтер дайындалып, «Радио-Ақсай» Instagram парақшасына жүктелген болатын. Оның мақсаты кең таралған қауіп-қатерлер мен қауіпсіздік ережелері, қауіпсіз мінез-құлық әдеттерін қалыптастыру және балалардың жарақаттануын болдырмау туралы ескерту болды. Сонымен қатар балалардың үйдегі, көшедегі, жолдағы және т.б. жерлердегі қауіпсіздігін қамтамасыз ету жолдарымен бөлісу мақсатында Ақсай тұрғындарына өз фотосуреттерін және бейнероликтерін жіберуді ұсындық.

Үздік шығармашылық жұмыстар іріктеліп, Балаларды қорғау күні «Радио-Ақсай» тікелей эфирінде жарияланды.

Сондай-ақ 2020 жылы «Ақсай» радиостанциясы толқынында Компанияның түрлі тақырыптары, атап айтқанда күнделікті өмірдегі және көшедегі қауіпсіздік ережелері, өрттің алдын алу, қауіпсіз көлік жүргізу, балалар қауіпсіздігі, сонымен қатар қыс уақыты мен қараңғы уақыттағы қауіпсіздік тақырыптары бойынша аудиороликтерді ойнату жалғастырылды. Қауіпсіздік техникасы мен жол қауіпсіздігі бойынша өзекті тақырыптар бойынша аудиороликтер күніне бес рет ойнатылып, ай сайын жаңартылып тұрады.

Сондай-ақ, жергілікті жол полициясы мен аудандық білім беру бөлімі өкілдерімен бірлесіп, қаланың орта жалпы білім беру мектептерінің төменгі сынып оқушыларына жол қауіпсіздігі ережелерін насихаттау мақсатында ақпараттық іс-шаралар өткізілді. Осы іс-шаралар аясында балаларға естелік сыйлықтар және қараңғы уақытта қолданылатын 1 мыңнан астам жарық шағылыстырғыш фликер сыйға тартылды.

АПАТТЫҚ ӘРЕКЕТ ЕТУ ЖҮЙЕСІ

GRI 103-1, 103-2, 102-11, 102-44

Апаттық жағдайларға қарсы әрекет ету және дағдарыстық жағдайларды басқару КПО-дағы маңызды үдерістердің бірі болып табылады. Апаттық жағдайларға дайын болу және оларға қарсы әрекет ету апаттар мен күтпеген жағдайларды анықтау, сонымен қатар олардың пайда болуының алдын алу мен адамдарға, қоршаған ортаға, мүлікке және Компанияның беделіне әсерін ба-рынша азайтуды қамтиды.

Оқиға, апат немесе төтенше жағдай туындаған жағдайда КПО-да жедел іс-шараларды жүргізу, сондай-ақ олардың ауқымын бағалау, оларды оқшаулау мен жою және салдарын жою жөніндегі жоспарды әзірлеу үшін қажетті сенімді үш деңгейлі әрекет ету жүйесі қолданылады. КПО үш деңгейлі әрекет ету жүйесі графикалық түрде 10-суретте көрсетілген.

10-сурет. КПО апаттық әрекет ету жүйесі GRI 103-2, 403-5

Адамдардың өмірі мен денсаулығы, қоршаған ортаның сақталуы, активтердің тұтастығы мен Компанияның беделінің сақталуы I, II және III деңгейлердегі апаттық-құтқару қызметтері мен құралымдарының тиімді даярлығы мен төтенше жағдайлар кезіндегі әрекет етуіне байланысты болады. COVID-19 індетімен байланысты шектеулерге қарамастан, апаттық әрекет ету күштері мен құралдарын дайындау жөніндегі іс-шаралар әлеуметтік ара-қашықтықты сақтау мүмкіндігі болған жағдайда жеткілікті көлемде жүргізіліп тұрды.

Сондай-ақ, пандемия жағдайында КПО, II деңгейдегі апаттық басқару штабының тұрақты жұмысын қамтамасыз ету үшін іс-шаралар қабылдады, атап айтқанда:

- II деңгейдегі апаттық басқару тобы мүшелерінің физикалық қарым-қатынасын азайту;

кен орны мен Ақсай қаласында бір кезекшілікте жұмыс жасайтын қызметкерлердің санын азайту үшін жұмыс топтарды біріктіру;

теориялық сабақтар өткізу, сондай-ақ, аудио және бейне байланыс арқылы кезекшілікті тапсыру.

Тәжірибе көрсетіп отырғандай, бұл шешімдер штаб жұмысының үздіксіздігін қамтамасыз етуге мүмкіндік берді, ал II деңгейдегі Апаттық басқарудың бірыңғай тобы желтоқсан айындағы нақты жұмылдыру кезінде топтың үйлесімді жұмысын көрсете отырып, өзінің тиімділігін дәлелдеді.

Компанияның апаттық әрекет ету жүйесі жыл сайын, қызметкерлер мен жергілікті тұрғындарды және КПО апаттық әрекет ету және азаматтық қорғау құралымдарын даярлаудың жылдық жоспарына сәйкес әртүрлі оқу-жаттығуларда тексеруден өтеді.

2020 жылы КВИ пандемиясына байланысты Апаттық басқару тобының жаңа мүшелері үшін апаттық әрекет ету бойынша толыққанды жаттығулар мен оқытуды өткізу мүмкіндігі шектеулі болды. Соған қарамастан, II және III деңгейлердегі штаб мүшелері дайындық деңгейін сақтауға мүмкіндік берген келесі іс жүзіндегі жұмылдыру мен жаттығуларға қатысты: **GRI 103-3**

2020 жылғы ақпандағы “Астра” оқу – жаттығуы – II деңгейдегі Ақсай және кенорны апаттық басқару топтарының және III деңгейдегі дағдарыстық жағдайларды басқару тобының қатысуымен өткізілген апаттық әрекет етуді пысықтау жөніндегі кешенді оқу-жаттығуы;

“COVID-19” оқу-жаттығуы және 2020 жылғы наурыздағы “COVID-19” іс-жүзіндегі жұмылдыру-III деңгейдегі дағдарысты басқару тобы;

2020 жылғы желтоқсандағы іс-жүзіндегі жұмылдыру – Қауіпсіздік қызметінің #9841 ұңғымада күдікті затты анықтауымен байланысты II деңгейдегі бірлескен апаттық басқару тобы жұмылдырылып төтенше жағдайды жою бойынша жұмыс атқарды.

I деңгей шеңберінде Компанияның барлық қауіпті өндірістік нысандары ай сайын нысанның апаттық басқару штабының, апаттық-құтқару қызметтерінің және КПО мен мердігерлік ұйымдардың қызметкерлерінің қатысуымен төтенше жағдайды жою бойынша оқу-жаттығулар өткізді.

2020 жылы барлық санитарлық нормалар мен әлеуметтік қашықтықты сақтай отырып, КПО-ның төменде көрсетілген апаттық-құтқару қызметтерінің қатысуымен апта сайын теориялық және практикалық оқу-жаттығулар өткізілді.

- өрт сөндіру қызметі;
- газдан құтқару қызметі;
- газдан құтқарудың ерікті жасақтары;
- медициналық қызметкерлері.

КВИ таралу қаупін азайту және енгізілген санитарлық-эпидемиологиялық шектеулерге байланысты кейбір теориялық оқыту мен практикалық жаттығулар, сондай-ақ апатқа қарсы жаттығулар карантиндік іс-шаралардың ең қарбалас кезінде тоқтатылғанын атап өткен жөн. Кейіннен оқу-жаттығулар жалғастырылды.

Сондай-ақ, 2020 жылы КПО ҚР Заңнамасы талаптарына сәйкес компания қызметкерлерін азаматтық қорғау бойынша электронды оқытуды жалғастырды.

Тыныс алу органдарын жеке қорғау құралдарына (ТОЖҚҚ), газоаналитикалық жабдыққа және өрт сөндіргіштерге техникалық қызмет көрсету жөніндегі өндірістік зертхана газ қауіпті және апаттық-құтқару жұмыстарын жүргізу үшін КПО мен мердігерлік ұйымдардың қызметкерлерін осы жабдықпен үздіксіз қамтамасыз етіп тұрды. ТОЖҚҚ қолдану бойынша практикалық жаттығулар кезінде зарарсыздандыруға арналған қосымша құрал-жабдықтар ұйымдастырылды.

2020 жыл бойы КПО мен мердігерлік ұйымдардың барлық қызметкерлерін және кен орнына келушілерді қорғау құралдарымен қамтамасыз ету мақсатында фильтрлі құтқарғыштар мен газ детекторларды беру орталығы жұмысын жалғастырды.

Төтенше жағдайлар мәселелері бойынша жергілікті халықпен қарым-қатынас жүргізу

GRI 102-11, 103-3, 102-44

КПО барлық жергілікті тұрғындардың ҚМГКК аумағында ықтимал төтенше жағдай орын алуы кезіндегі әрекет ету тәртібінен хабардар болуын қадағалап отырады. 2020 жылы бекітілген жоспарға сәйкес мемлекеттік органдармен және кен орнының периметрі бойынша орналасқан елді мекендердің тұрғындарымен (жалпы саны 71 адам) өрт қауіпсіздігі, қауіп көзі болып саналатын қараусыз жүрген үй жануарлары, орталық мониторинг станциясы мен апаттық хабарлау станциясының рөлі және олардың жабдықтарын зерттеу тақырыптары бойынша жеті кездесу өткізілді.

Жергілікті елді мекендердегі тұрақты дайындықты сақтау мақсатында 2020 жылы КПО апаттық әрекет ету тобының халықты қорғау мамандары мердігерлік ұйымдар өкілдерімен бірге апаттық құлақтандырудың дабыл жүйесін ай сайын тестілеп отырды.

2020 жылы КПО Приуральный, Жарсуат, Қарашығанақ, Жаңаталап және Өспен ауылдарында жаңа дизель-генераторлық қондырғыларды (ДГК) және апаттық хабарлау станцияларының жағдайын бақылау жүйесін орнату бойынша жобаны аяқтады. Бұл станциялардың үздіксіздігі мен тұрақтылығын арттыруға мүмкіндік берді.

Сонымен қатар, КПО жергілікті атқарушы органдармен су тасқыны, өрт қауіпі болуы ықтимал және қысқы кезеңдерде тығыз ынтымақтастықты жалғастыруда.

ӨНДІРІС ТҰТАСТЫҒЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ GRI 103-1, 103-2, 102-11, 403-7, OG-13

Өндіріс тұтастығын қамтамасыз етудің басты мақсаты – ауқымды апаттардың алдын алу. “Мұнай және газ өндірушілерінің халықаралық қауымдастығы ұйымының (IOGP)” № 456 стандартында анықталғандай, бұл мақсатқа жетуге қондырғылар мен жабдықтардың құрылымдық-механикалық күйінің сенімділігі, сондай-ақ олардың дұрыс лайықты түрде падаланылуы ықпал етеді.

КПО өз қызметіне төнуі ықтимал қауіп-қатерлерді бақылауға тырысады және қорғаныш тосқауылдары жүйесін қолдану арқылы жоғары деңгейдегі тәуекелдерді азайту бойынша жұмысты жалғастыруда. КПО нысандар тұтастығын қамтамасыз ету бөлімі тосқауылдардағы ауытқуларды («тесіктерді») анықтау және кез келген оқыс оқиғалардың алдын алу үшін қорғаныш тосқауылдарының күйін үнемі бағалап отырады.

18-кесте. Өндіріс тұтастығын қамтамасыз ету саласындағы міндеттер GRI 102-11, 403-7, 103-2

2020 жылға қойылған міндеттер	Орындалуы	2020 жылғы міндеттерді орындау үшін жүзеге асырылған шаралар	2021 жылға қойылған міндеттер
«Тосқауылдар моделінің» жаңа бағдарламалық жасақтамасын қабылдау бойынша қорытынды тестілеуін өткізу	Орындалды	2020 жылы КПО талаптарына сәйкес «Тосқауылдар моделінің» жаңа бағдарламалық жасақтамасын реттеу бойынша жұмыс жүргізілді. Қорытынды қабылдау тестілеуі аяқталды және пайдаланушыларға жаңа тосқауыл моделі бойынша оқыту өткізілді. «Тосқауылдар моделінің» жаңа бағдарламалық жасақтамасы 2020 жылғы желтоқсан айында іске қосылды	Барлық тартылатын қызметкерлер үшін «Тосқауылдар моделінің» бағдарламалық жасақтамасын қолдану бойынша танысу сессияларын өткізу
ҚӨК, ГҚДҚ-2 және ГҚДҚ-3 объектілерінде шағын өлшемді клапандардың (ССК) қолданылуын зерттеу және бұған талдау жүргізу	Жаңа міндет орындалуда	Шағын клапандармен байланысты тәуекелдер анықталды және тіркелді. КПО нысандар тұтастығын қамтамасыз ету және өндіріс бөлімдері осы клапандарға қатысты қауіп-қатерді бағалау жұмыстарын жүргізді	КПО нысандарындағы шағын көлемді ССК ауыстыру әрекетін қадағалауды жалғастыру және онымен байланысты тәуекелдерді «Тосқауылдар моделінің» дерекқорына тіркеу
ГҚДҚ-2 және ГҚДҚ-3 нысандарындағы «Пайдалану сипаттамалары және қауіпті факторларға ақырғы талдаулар» (ПСҚФТ) бойынша ұсыныстарды енгізу.	Жаңа міндет орындалуда	Бұл бағытта айтарлықтай жетістіктерге қол жеткізілді: ГҚДҚ-2 нысанының 2018 жылғы ақырғы ПСҚФТ бойынша іс-шаралардың 81,4%-ы (356 шараның 290-ы), ГҚДҚ-3 нысанының 2019 жылғы ақырғы ПСҚФТ бойынша іс-шаралардың 26,5%-ы (200 шараның 53-і) жабылды. Іс-шаралардың орындалуы «Synergi» деректер қоры арқылы қадағаланады	Өндірістің тұтастығы мен технологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін «Synergi» деректер қорында PSR модулін қолдана отырып ПСҚФТ іс-шараларын жабуда нысандарға қолдау көрсетуді жалғастыру
Бекітілген өзгертулерді апаттық дабылдарды оңтайландыру жобасына енгізу	Орындалды	«Апаттық дабылдарды оңтайландыру бағдарламасының» жобасы дайындалып, іске асыру үшін орталық техникалық қызмет көрсету бөліміне ұсынылды	
Технологиялық қауіпсіздіктен хабардарлықты арттыру бойынша науқанды жалғастыру және бақылауды күшейту мен қолданыстағы тосқауылдарға бақылау жүргізуді жақсарту үшін алынған кері байланыс негізінде іс-шаралар жоспарын дайындау	Кейінге қалдырылды	Технологиялық қауіпсіздіктен хабардарлықты арттыру науқаны коронавирус пандемиясымен байланысты шектеулер салдарынан кейінге қалдырылды.	Технологиялық қауіпсіздіктен хабардарлықты арттыру науқанын жалғастыру және IOGP стандарттары негізінде іс-шаралар жоспарын дайындау

Негізгі мақсат – адамдарға, қоршаған ортаға, мүлікке және Компанияның беделіне қауіп төндіретін факторлардың алдын алу және оларды азайту. Осы тапсырманы орындау үшін жабдық, адамдар және процестер сияқты санаттарда қорғаныш тосқауылдары анықталды. Осылайша, ауқымды апаттардың қауіптілігі ең төменгі іс жүзіндегі лайықты деңгейге дейін азайтылды. **GRI 103-1**

КПО өндіріс тұтастығын басқару жүйесі – ірі ауқымды апаттардың алдын алу және Қарашығанақ кен орнында жұмыс істейтін барлық КПО қызметкерлерінің, мердігерлердің және қосалқы мердігерлердің қауіпті факторлар туралы хабардарлығын арттыру бойынша шаралар кешені.

2014 жылы енгізілген өндірістік тұтастықты басқару жүйесі аясында КПО келесі құралдарды қолданады:

1. Тосқауылдар моделі,
2. Өндіріс тұтастығы тиімділігінің негізгі көрсеткіштері,
3. Қолданыстағы нысандарды модификациялау бойынша өзгертулерді басқару жүйесі,
4. Технологиялық процесс қауіпсіздігінің негіздері бойынша іс-шаралар.

Тосқауылдар моделі **GRI 102-11, 103-2, 403-2, 407-7**

2020 жылы өндіріс тұтастығын қамтамасыз ету бөлімі Microsoft Excel бағдарламасының негізінде «Тосқауылдар моделі» құралын жетілдіру мақсатында мамандандырылған бағдарламалық жасақтама дайындаушы «Risk Point» компаниясы жасаған бағдарламалық кешеннің конфигурацияларын реттеу бойынша жұмыстар жүргізді. Осындай жаңа шешім өндірістік қауіп-қатерлерді басқарудың инновациялық құралы болып табылады. Ол ұйым активтері үшін қауіпсіздіктің жоғары деңгейін қамтамасыз ететін талдаудың мәліметтері мен көрсеткіштерін ұсынады.

«Тосқауылдар моделінің» бағдарламалық жасақтамасы КПО талаптарына сай жаңартылып, осылайша жедел деректер есебінен үдерістің тиімділігін айтарлықтай арттыруға және анықталған ықтимал қауіпті факторлармен жұмыс жасау кезінде әрекет ету уақытын қысқартуға мүмкіндік берді. Онлайн тәртібіндегі жүйе 2020 жылғы 22 желтоқсанда іске қосылды.

Алғашқы қорғаныш қабаты тұтастығының бұзылуы **GRI 403-2, OG-13**

Жабдықтың алғашқы қорғаныш қабаты тұтастығының бұзылуы (АҚҚТБ) – технологиялық жабдықтың, оның ішінде уытты емес және жанбайтын заттардың, алғашқы қорғаныш қабатынан кез келген заттың жоспарланбаған немесе бақыланбайтын ағып кетулер. КПО-ның АҚҚТБ көрсеткіштері туралы 2020 жылғы есебінде алғашқы қорғаныш қабатының бұзылуымен байланысты 2020 жылы орын алған оқиғаларын, сондай-ақ келесілерге қатысты тағайындалған түзету іс-шараларын талдау берілген:

Түпкі себептер (оқиғаларды тергеудің «Tap Root» әдістемесіне сәйкес),

«Технологиялық процесс қауіпсіздігінің негіздері» ережелерін сақтау деңгейі,

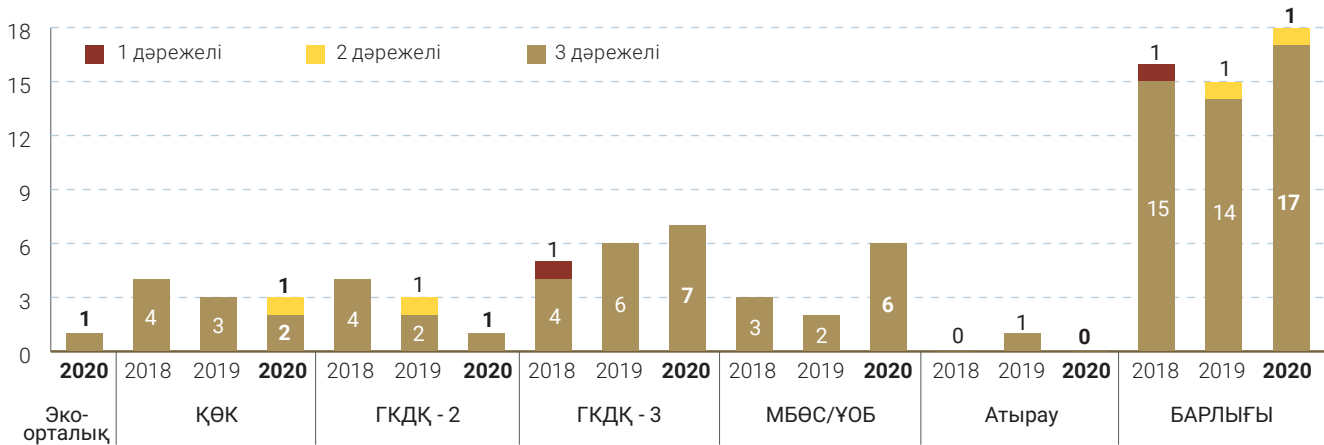
Түзету іс-шараларының статусы,

Ағып кетулерді тіркеу кітабы.

Ірі ауқымды апаттардың орын алуына әкелуі мүмкін қауіпті факторларды бақылау және талдау технологиялық қауіпсіздікпен байланысты оқиғалардың алдын алудың және олардың күрделілік дәрежесін төмендетудің негізі болып табылады. Технологиялық қауіпсіздікпен байланысты оқиға орын алған жағдайда, «Synergi» дерекқорында тіркелумен тиісті тергеу басталады. КПО тергеу тобы түпкі себептерді талдап, оларды жою бойынша ұсыныстар мен тиісті шаралар жоспарын дайындайды. Жоспардың орындалуы «Synergi» дерекқоры арқылы қадағаланады.

2018–2020 жылдар бойынша өткізілген статистикалық сараптама 2019 жылға қарағанда 2020 жылы алғашқы қорғаныш қабаты тұтастығының бұзылуымен байланысты орын алған оқиғалардың саны 12%-ға дейін өскенін, сонымен қатар олардың күрделілік дәрежесінің де артқанын көрсетті. АҚҚТБ-мен байланысты 2-дәрежелі 1 ғана оқиға тіркелді. Бұл жағдай ҚӨК нысанында орын алды: 6-сызбада көрсетілгендей, ҚӨК объектісіндегі бөлінген газдардың компрессоры ғимаратында газдың шығуы.

6-сызба. Өндірістік нысандар бойынша технологиялық жабдықтың алғашқы қорғаныш қабаты тұтастығының бұзылуы жағдайлары, 2018–2020 жж. OG-13

Ескерту: Технологиялық қауіпсіздікпен байланысты оқиғалар (1/2/3 дәрежелі) анықтамасымен танысу үшін "Мұнай және газ өндірушілерінің халықаралық қауымдастығы ұйымының (IOGP) № 456 стандартынмен танысып шығыңыз.

Өндіріс тұтастығы тиімділігінің негізгі көрсеткіштері GRI 103-3

КПО-ның нысан тұтастығы тиімділігінің негізгі көрсеткіштерінің (ТНК) мақсаты – сайып келгенде неғұрлым ауыр салдарға әкелуі мүмкін оқиғалардың себептері мен шарттарын анықтау немесе олардың орын алуының алдын алу. КПО нысан тұтастығы ТНК туралы есеп беру бойынша API RP 754 ұсынылған тәжірибесіне, IOGP 456 стандарты ұсынымдарына, «Эни» және «Шелл» компанияларының басшылық ететін қағидаттарына сәйкес кешікпелі және ескертпелі көрсеткіштерді қадағалап отырады. КПО құрушы компанияларының 2020 жылғы аудит нәтижесіндегі ұсыныстар шеңберінде ТНК процесі бұрын қолданылмаған «жарық индикаторларын» енгізу арқылы жетілдірілді.

2020 жылы өндіріс тұтастығын қамтамасыз ету бөлімі КПО-дағы нысан тұтастығы тиімділігінің негізгі көрсеткіштері және өндірістік қауіпсіздіктің негізгі көрсеткіштері туралы есептерді ай сайын және тоқсан сайын беруді жалғастырды.

КПО процесстерінің қауіпсіздігі бойынша ақпараттық панельдерде КПО-ның барлық өндіріс нысандары бойынша орташа және жалпы көрсеткіштер бар.

Үздіксіз жетілдіру және хабардарлықты арттыру мақсатында ТНК пирамидасы 1-3 деңгей коэффициентімен толықтырылды. Бұл коэффициент деңгейіндегі оқиғалар санының мердігерлер мен қосалқы мердігерлер жұмыс істеген адам-сағаттың жалпы санына қатынасын көрсетеді.

Бағалау карталары мен ақпараттық панельдерге кірме деректерді цифрландыру және деректерді автоматтандырылған өңдеу бойынша 2020 жылға қойылған міндетін орындау коронавирус пандемиясы мен шектеулі ресурстарға байланысты мүмкін болмады.

2020 жылы өндіріс тұтастығын қамтамасыз ету бөлімі ТНК мен ақпараттық панельге қажетті деректерді (КПО бойынша жалпы және объект бойынша бөлек көрсеткіштер) ай сайынғы жинақтау, құрылымдау, мерзімді жаңарту және талқылау бойынша жұмыстарды жалғастырды.

Қолданыстағы нысандарды модификациялау бойынша өзгертулерді басқару жүйесі

Өзгертулерді басқару жүйесінің негізгі мақсаты – жабдықты модификациялау бойынша кез келген өзгертулер енгізілмес бұрын бағаланғанын, мақұлданғанын және құжатталғанын және, осылайша, өндірістік қондырғылар мен процесстердің қауіпсіздігі мен тұтастығын қамтамасыз ету.

Бүгінгі таңда, жабдықты модификациялау үдерісіне қатысатын КПО бөлімдері аталмыш жүйені кеңінен қолданып келеді. Жалпы алғанда, 2020 жылдың соңында жүйеде 1946 электронды өзгерту тіркелді, оның 9,8%-ы жыл ішінде жүйеге енгізілді. Жалпы жүйеде барлығы 814 электронды өзгерту жабылды, оның 136-сы – 2020 жылы жабылды.

Кен орнындағы барлық нысандардың белсенді қолдануы арқасында өндіріс тұтастығын қамтамасыз ету бөлімі мерзімі өткен электронды өтінімдердің азаюына

қол жеткізді. Өткен жылмен салыстырғанда мерзімі өткен электронды өтінімдердің саны 58,8%-ға азайып, 247 құрады. 2021 жылы біз мерзімі өткен өтінімдердің санын азайту және ашық өтінімдердің жиналуын болдырмау мақсатында жүйенің тиімділігін арттыруға ден қойдық.

Апаттық дабылдарды басқару GRI 103 – 3

2020 жылы «Апаттық дабылдарды оңтайландыру бағдарламасының» ақырғы нұсқасы орталық қызмет көрсету бөліміне іске асыру үшін жіберілді (3 фаза). 2020 жылдың бірінші тоқсанында аталмыш жобаныс іске асыру кезеңіне дайындық ретінде орталық техникалық қызмет көрсету бөлімінің операторлары мен супервайзерлері үшін қысқа дайындық курсы өткізілді.

ҚАУІПСІЗДІК

КПО өндірістік нысандардың тұтастығын сақтап, барлық Компания және мердігер қызметкерлердің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бар күшін салып келеді. GRI 103-1

Технологиялық процесс қауіпсіздігінің негіздері бойынша іс-шаралар GRI 103-3, 102-11

Технологиялық процес қауіпсіздігі негіздері (ТПҚН) бойынша іс-шаралар 2017 жылы басталды. Бұл бастама өндірістік нысандарды пайдалану кезінде орын алуы мүмкін қауіптер туралы өндірісте қызмет ететін қызметкерлердің хабардарлығын арттыруға бағытталған.

Коронавирус пандемиясымен байланысты шектеулер салдарынан 2020 жылы бұл іс-шаралар уақытша тоқтатылды.

19-кесте. Қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі міндеттеріміз GRI 103-2

2020 жылға қойылған міндеттер	Орындалуы	2020 жылғы міндеттерді орындау үшін жүзеге асырылған шаралар	2021 жылға қойылған міндеттер
КПО экспорт құбыр желілеріне заңсыз қосылу жағдайларын мүлдем болдырмау	Орындалды	Экспорттық құбыржолдарды жүйелі бақылау мобильді патрульдер күшімен және «Optasense» бақылау және хабарлау жүйесімен жүргізілді.	КПО экспорттық құбыржолдарына заңсыз қосылу жағдайларын болдырмау
«Optasense» жабдықтары мен бағдармалық жасақтамасын жаңарту	Орындалды	Хабарлау жүйесінің бағдармалық жасақтамасы «Sintela» 5.0 нұсқасына жаңартылды	
	Жаңа міндет		Заңсыз әрекеттердің алдын алу мен оқиғалар деңгейін төмендету бойынша бірқатар шараларды жүргізу
Күзет қызметкерлерін қауіпсіздіктің және адам құқықтарының ерікті қағидаларына (ҚЖАҚЕК) оқытуды жалғастыру	Орындалды	2020 жылдың соңында күзет ұйымдардың барлық қызметкері аталмыш оқудан өтіп шықты. GRI 410-1 2016 жылдан бері ҚЖАҚЕК оқыту туралы ереже қауіпсіздікті қамтамасыз ету қызметтерін көрсету бойынша жаңа келісімшарттар талаптарына енгізілген.	Күзет қызметкерлерін қауіпсіздіктің және адам құқықтарының ерікті қағидаларына (ҚЖАҚЕК) оқытуды жалғастыру

2020 жылға қойылған міндеттер	Орындалуы	2020 жылғы міндеттерді орындау үшін жүзеге асырылған шаралар	2021 жылға қойылған міндеттер
Жобалау кезеңін және электронды қауіпсіздік жүйесін құру мен орнатуды кемінде 50%-ға аяқтау; Үлкен Шаған МАС-да қорғаныш қоршаулары мен электронды қауіпсіздік жүйесін орнату бойынша жұмыс көлемін дайындауды бастау.	Орындалуы жалғасуда	Жоба толықтай дайын. КВИ шектеулеріне байланысты электронды қауіпсіздік жүйесін құру мен орнату фазасы басталған жоқ	Электронды қауіпсіздік жүйесін сатып алу және оны Компания нысандарында орнатуға кірісу Үлкен Шаған МАС-дағы ықтимал қауіпсіздік қызметі көрсетушісін анықтау.
Чип орнатылған және мүмкіндіктері көбірек электронды бейдждің жаңа түрін жұмыс ортасына енгізу	Орындалуы жалғасуда	Жаңа электронды бейджерді жеткізу келісімшарты жасалып, бағдарламалық жасақтама әзірленді	Бірнеше әртүрлі және қолданыстағы электронды бейджерді/сертификаттарды біріктіру

2020 жылғы КПО қауіпсіздікті қамтамасыз ету бөлімі қызметінің қорытындысы бойынша 521 бұзушылық анықталып, құқық қорғау органдарына жолданған 5 өтінішпен қоса 26 ішкі қызметтік тексеру жүргізілді.

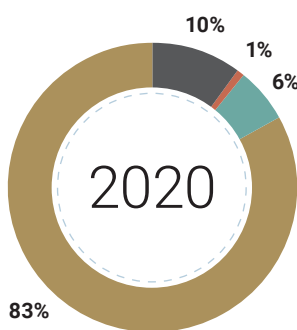
2020 жылы Компания 92 млн теңгені құрайтын КПО және мердігер ұйымдар активтерін рұқсатсыз шығару/алып кету фактілерін анықтап, оларға жол бермеді. Бұған қоса, КПО қауіпсіздікті қамтамасыз ету бөлімі мен Бөрлі ауданы құқық қорғау органдарының күшімен ұрланған мүлік қайтарылды.

Экспорттық құбыржолдарда кешенді қауіпсіздікті қамтамасыз ету қызметтерін көрсететін күзет ұйымының қызметкерлері БҚО құқық қорғау органдарына мал ұрлығымен және сирек кездесетін жануарлардың дериваттарын заңсыз пайдаланумен байланысты қылмыстарды ашуға көмектесті. **GRI 102-44**

Қауіпсіздікті басқару жүйесін жетілдірудің екінші кезеңін іске асыру шеңберінде 2020 жылы қолданыстағы бақылау және хабарлау жүйелерін жаңарту үшін келесі іс-шаралар қабылданды: **GRI 103-3**

Sintela жаңа бағдарламалық жасақтамасын енгізу және орнату үшін құжаттама пакеті дайындалды;
 Жаңа жабдықтар сатып алынып, нысандарда орнатылды, іске қосу-реттеу жұмыстары басталды;
 жаңартылған бағдарламалық жасақтаманың процестері мен алгоритмдері біріктірілді;
 ықтимал қауіптерді қабылдаудың дәлдігін жақсарту және жаңылыс іске қосуларды азайту үшін жаңа алгоритмдер қосылды;
 жерге тұйықтау мыс кабельдерін ұңғымалардан рұқсатсыз алу фактілеріне байланысты материалдарды кіргізуді және әкелуді/әкетуді бақылаудың жаңа алгоритмдері енгізілді және күшейтілді;
 2020 жылдың желтоқсанында операторларды Sintela жүйесін басқаруға оқыту процесі басталды.

7-сызба. 2020 жылғы бұзушылық фактілері

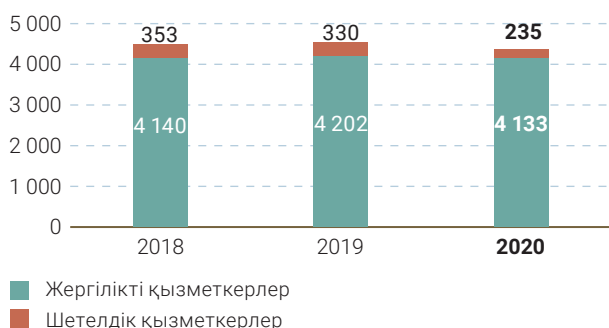

- Тауарлық-материалдық құндылықтарды тасымалдау ережелерін бұзу (53 жағдай)
- Ішімдікке қарсы саясат ережелерін бұзу (7 жағдай)
- Кен орны периметрі шекарасын бұзу (30 жағдай)
- H₂S байланысты апат кезінде адамдарды қорғау стратегиясын бұзу (421 жағдай)

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР ЖӘНЕ КӘСІБИ ДАЙЫНДЫҚ

2020 жылдың соңында Компанияда КПО қызметкерлерінің жалпы есептік саны, уақытша жобаларда жұмыс істейтіндерді қоса алғанда, 4 368 адамды құрады, оның 4 133 – қазақстандық және 235 – шетелдік қызметкерлер.

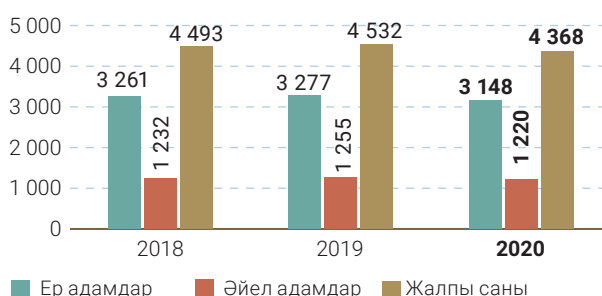
8-сызба. КПО қызметкерлер саны, 2018–2020 жж. GRI 102-7,102-8

10-сызбада қызметкерлер саны гендерлік белгілеріне байланысты бөлініп көрсетілген. 2020 ж. КПО-да 3 148 ер адам және 1 220 әйел адам жұмыс істеді. GRI 102-8

2020 жылы уақытша жұмыс істейтін қызметкерлер саны 120 адам болды.⁶ GRI 102-8

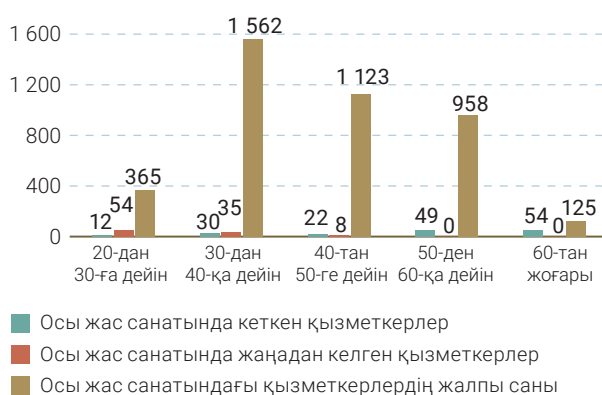
10-сызба. Гендерлік белгісі бойынша КПО қызметкерлері саны, 2018–2020 жж. GRI 102-8

9-сызба. Еңбек шарты түрі бойынша КПО қызметкерлері, 2018–2020 жж. GRI 102-8

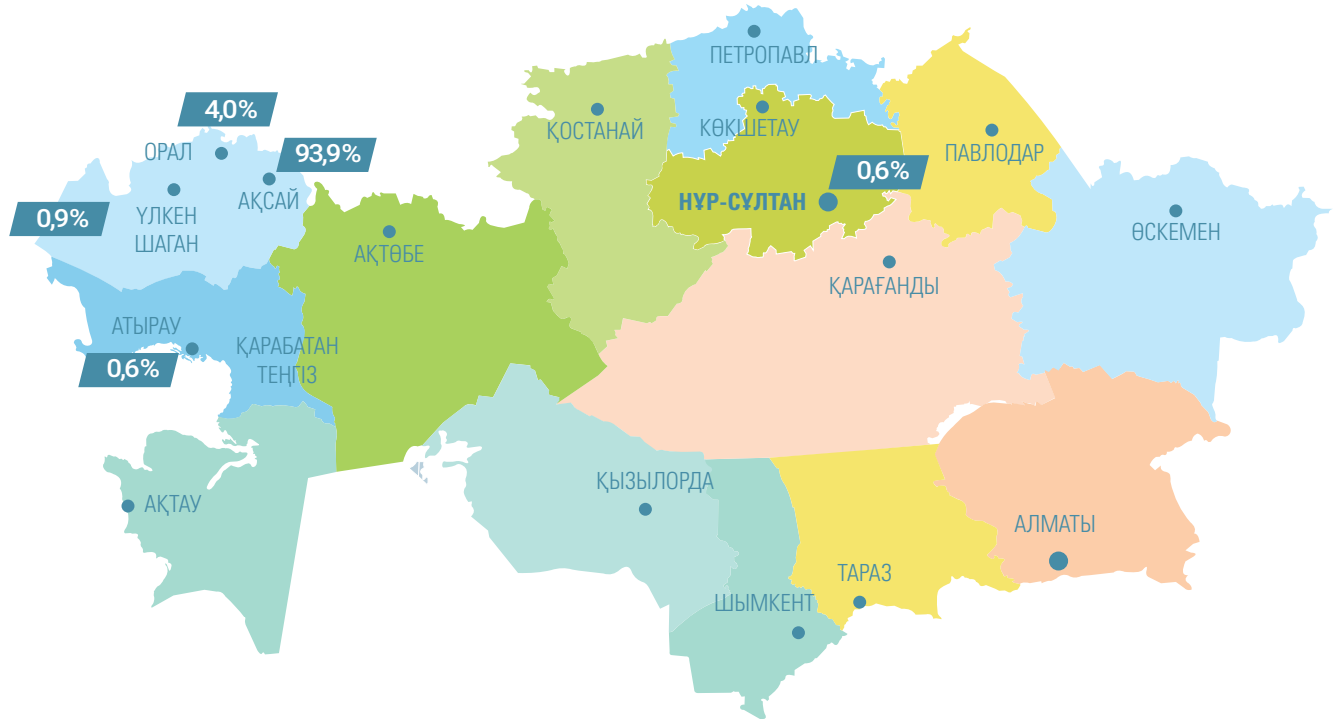
11-сызба. Жас санаты бойынша кадрлардың тұрақтамауы, 2020 ж. GRI 401-1

⁶ Уақытша қызметкерлер – ақы төленбейтін немесе жүктілікке байланысты демалыстағы, немесе құрушы компанияға уақытша жұмысқа жіберілген негізгі қызметкерді ауыстыру мақсатында шектеулі мерзімге жұмысқа алынатын сыртқы қызметкер.

11-сурет. Аймақтар бойынша бөлінген КПО қызметкерлері, % GRI 102-8, 103-1

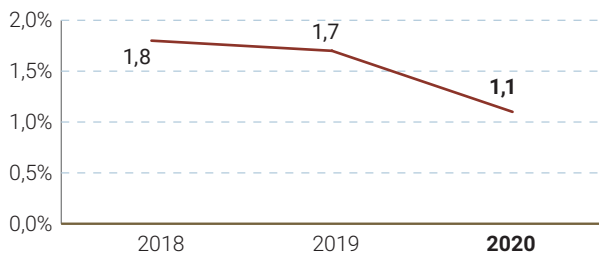
Картада Қазақстан өңірлері бойынша КПО қызметкерлері санының пайыздық арақатынасы көрсетілген.

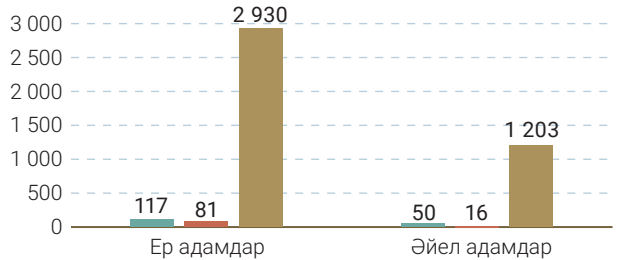
12-сызбада 2020 жылда қызметкерлердің тұрақтамауы жынысы бойынша бөлініп көрсетілген. 2020 жылы КПО-да жалданған жаңа қызметкерлер саны қызметкерлердің орташа тізімдік санының 2,3%-ын құрады. 2020 жылғы кадрлар тұрақтамауы 2019 жылғы 1,7%-дық көрсеткішімен салыстырғанда 1,1%-ды құрады (13-сызбаны қараңыз). GRI 401-1

ҚР еңбек заңнамасы талаптарына сәйкес жергілікті қызметкерлер тұрақтамауы динамикасына өз еркімен жұмыстан босатылған қызметкерлер де жатады.

13-сызба. Жергілікті қызметкерлер тұрақтамауы динамикасы⁷, 2018–2020 жж. GRI 401-1, 103-3

12-сызба. 2020 жылғы гендерлік белгісі бойынша кадрлардың тұрақтамауы GRI 401-1

- Осы гендерлік санаттағы жұмыстан кеткен қызметкерлердің саны
- Осы гендерлік санатқа жаңадан келген қызметкерлер саны
- Осы гендерлік санаттағы қызметкерлердің жалпы саны

⁷ Жергілікті кадрлардың тұрақтамауы көрсеткішін есептеу мынадай формула бойынша жүргізіледі: кадрлардың тұрақтамауы = есепті жыл үшін өз бастамасы бойынша Компаниядан шығатындар саны / сол кезеңдегі орташа тізімдік саны × 100.

ЕҢБЕК ҚАТЫНАСТАРЫ GRI 102-44

Ұжымдық келіссөздер жүргізудің Копманиядағы маңызы зор. Қызметкерлердің құқықтарын қорғау мен қолдаудағы негізгі рөлдердің бірін кәсіподақтар жүзеге асырады. Кәсіподақтар әлеуметтік-еңбек қатынастарының түрлі тақырыптары бойынша Ұжымдық шарт жобаларын әзірлейді және қызметкерлердің еңбек жағдайларын жақсарту бойынша компаниямен келіссөздер жүргізеді. КПО қызметкерлерінің мүдделерін үш кәсіподақ ұсынады:

Компания қызметкерлерінің жергілікті кәсіподақ ұйымы «Карачаганак Петролиум Оперейтинг Б.В.»; «КПО Б.В. және мердігерлік ұйымдар қызметкерлерінің Қарашығанақ жергілікті кәсіптік одағы»; «Карачаганак Петролиум Оперейтинг Б.В.» қызметкерлерінің және «TRUST» мердігерлік компанияларының жергілікті кәсіподақ ұйымы» ҚБ.

2020 жылы 2019–2021 жж. қол қойылған Ұжымдық шарт қолданылды.

КПО ұжымдық шартының ережелері олардың кәсіподақтағы мүшелігіне қарамастан штатқа қабылданған барлық қызметкерлерге қолданылады. GRI 102-41

КПО-да кері байланыстың бірнеше механизмі бар: еңбек ресурстары басқармасына тікелей немесе кәсіподақ арқылы және «Жедел желі» арқылы хабарласу. 2020 жылы еңбек ресурстары басқармасына 64 шағым және 16 өтініш келіп түсті. Келіп түскен шағымдарда еңбек тәртібінің бұзылуы, жұмысқа орналасу, даулы мәселелерді шешу, қызметтік өкілеттікті асыра қолдану, мердігер қызметкеріне қатысты заңсыз әрекет мәселелері қозғалды. Шағымдардың барлығы тиісті қаралып, олар бойынша лайықты шешім қабылданды. GRI 102-17, 103-2

Жұмыс орындарын олардың ахуал-жағдайын нашарлауына әкелетін және еңбекақыны кейінгі қысқартумен компанияны тарату жағдайында, ұжымдық шарт ережелеріне сәйкес КПО компаниясы кәсіподақтарды 2 ай (8 апта) бұрын хабардар етуге міндетті. GRI 402-1

Компания ұжымдық шарт және ҚР 2017 жылғы Еңбек кодексі (52-бап) шеңберінде әрекет ететін еңбек қатынастарын ерікті түрде бұзу бағдарламасын қолданды қолдайды. Бағдарлама 58-ден 63 жасқа дейінгі ер адамдарға және 53-тен 58 жасқа дейінгі әйел адамдарға қолданылады. 2020 жылы компанияның 43 қызметкері еңбек қатынастарын өз еркімен бұзу туралы өтініш берді (2019 ж. – 42 қызметкер, 2018 ж. – 24 қызметкер, 2017 ж. – 45 қызметкер).

Шығындарды оңтайландыру, тиімділікті арттыру және мұнай бағасының төмен жағдайында компанияның бәсекеге қабілеттілігін қолдау мақсатында 2020 жылғы қарашада Компания еңбек қатынастарын ерікті түрде бұзудың бір жолғы бағдарламасын («ЕҚЕТББ») іске қосты. Осы бағдарлама бойынша 42 өтініш қанағаттандырылды.

Өндірістік қатынастар GRI 102-11, 407-1

КПО мердігерлерге заң талаптарына, ішкі ережелер мен саясаттарға қатысты түсінік беру үшін және мәжбүрлі еңбек етудің қаупін және/немесе қызметкерлердің жиындарды өткізу не ұжымдық шегініс алу құқықтары бұзылуының алдын алу мақсатында үнемі жиындар өткізіп отырады. Мердігерлер мен қосалқы мердігерлерде құқықтық нормалардың сақталуына жеткіліксіз көңіл бөлінген кезде, осындай жағдай орын алуы мүмкін.

Қарашығанақ кен орнындағы ағымдағы өндіріс және одан әрі дамыту мен кеңейту жобаларын іске асыру жөніндегі жұмыстар негізінен мердігерлік ұйымдардың күштеріне жүзеге асырылады. Сондықтан, қойылған міндеттер мен өндірістік көрсеткіштердің табысты орындалуы КПО-ның өзінде және тартылған мердігерлік және қосалқы мердігерлік ұйымдардың ұжымдарында еңбек қатынастарының қаншалықты дұрыс құрылғанына байланысты.

Осыған байланысты, КПО жұмыстар мен қызметтерді көрсетуге арналған келісімшарттар шеңберінде еңбек заңнамасы мен ҚР санитарлық-гигиеналық нормаларын сақтауға ерекше көңіл бөледі.

2020 жылы КВИ пандемиясы және қалыптасқан экономикалық жағдай Компанияның барлық қызметкерлерінің қауіпсіздігі мен денсаулығын қамтамасыз ету бойынша теңдессіз шаралар қабылдау қажеттілігін негіздеді. Шектеу шараларын енгізу кезінде Компания қажетті іс-әрекет алгоритмі мен тетігін әзірлеу мақсатында бақылаушы органдармен және мердігерлік/қосалқы мердігерлік ұйымдармен өзара бірлесіп әрекет жасады.

Тауарлар мен қызметтерді отандық жеткізушілерді қолдау аясында КПО санитарлық шектеу шараларын қамтамасыз ету жөніндегі міндетті талаптарға сәйкес мердігер ұйымдардың қызметкерлерін міндетті ПТР-тестілеуді ұйымдастырды. Шағын бизнеске қосымша қаржылық жүктемені болдырмау үшін 2020 жылғы 1 маусымнан бастап КПО компаниясы осы шығындарды толық көлемде өтейді.

Өткен жылы қызметкерлерден келіп түскен ұсыныстар, шағымдар мен ескертулер тиісті ден қою және кемшіліктерді жою шараларын қабылдау үшін мердігерлік ұйымдардың, түрлі Директораттардың басшылары және КПО келісімшарттарын ұстаушылар деңгейінде талқыланып, қаралды.

КПО мен мердігерлік/қосалқы компаниялардың ағымдағы өндірістік қызмет процесіндегі және Қарашығанақ жобасын іске асыру шеңберіндегі бірлескен жұмысы өндіріс қауіпсіздігін, сондай-ақ еңбек ұжымдарындағы тұрақтылықты қамтамасыз етуге мүмкіндік берді.

ЖЕРГІЛІКТІ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ДАМУ GRI 103-3, 405-1

КПО Компаниясында қызметкерлерді дамыту үздіксіз процесс болып табылады. Кәсіби біліктілік деңгейі оқыту мен біліктілікті арттырудың қолданыстағы жүйесі арқылы сақталады және дамиды.

Осылайша, 2020 жылы шетел мамандары иемденген 23 лауазымға жергілікті қызметкерлер тағайындалып, 54 лауазым қысқартылды. 2020 жылдың желтоқсан айына қарай Компания ұжымының 94%-н жергілікті қызметкерлер құрады. Жалпы, 1999 – 2020 жж. аралығында 233 астам шетелдік қызметкерлер жергілікті мамандармен алмастырылған, ал шетел қызметкерлері иемденген 239 лауазым қысқартылған. Санат бойынша көрсеткіштер 20-кестеде ұсынылған. GRI 103-2

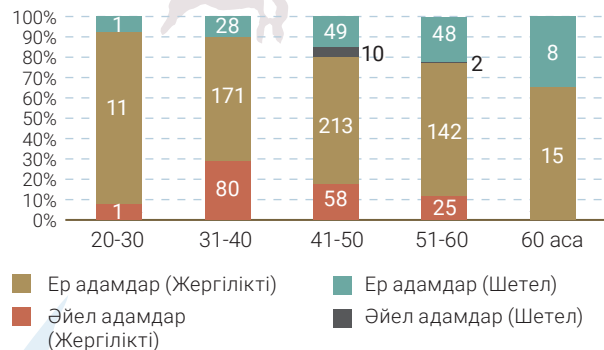
2020 жылы КПО өкілетті органымен бірлесіп 2020–2025 жылдарға арналған кадрлардағы жергілікті қамтуды ұлғайту жөніндегі бағдарламаны бекітті.

20-кесте. Қызметкерлердің санаттары бойынша КПО кадрларындағы жергілікті қамтуды ұлғайту көрсеткіштері GRI 202-2, 103-3

Санаты	Түсіндірмесі	ҚР заңнамалық талабы	Кадрлардағы жергілікті қамту көрсеткіші		
			2020 ж.	2019 ж.	2018 ж.
1+2	Бірінші жетекшілер және олардың орынбасарлары, құрылымдық бөлімшелер жетекшілері	70% кем емес	83%	79%	77%
3+4	Мамандар / білікті қызметкерлер	90% кем емес	97%	96%	95%

Сонымен қатар, кадрлардағы жергілікті үлесті ұлғайтудың осы бағдарламасының мақсаттарына сәйкес КПО Батыс Қазақстан облысында тіркелген мердігерлік ұйымдардағы жергілікті қамтудың статистикасына қосымша мониторинг жүргізеді. 2020 жылы 43 компания тоқсандық, жартыжылдық және жыл сайынғы негізде кадрлардағы жергілікті қамту туралы мәліметтер ұсынды. Осы ұйымдардағы жергілікті қамту көрсеткіштері «бірінші басшылар және олардың орынбасарлары, құрылымдық бөлімшелердің басшылары» санатында 79% -ды және «мамандар/білікті қызметкерлер» санатында 94%-ды құрады

14-сызба. Жасы және жынысы бойынша жергілікті және шетел менеджерлерінің саны, 2020 ж. GRI 405-1(b)

14-сызбада Компанияның жасы мен гендерлік белгісі бойынша шетелдік және жергілікті жоғары және орта буын басшыларының жалпы саны көрсетілген. Бұл сан КПО құрылымын, соның ішінде уақытша жобаларды да қамтиды.

ЖЕРГІЛІКТІ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ДАМУ GRI 103-1, 103-3

Қарашығанақ кен орны нысандарын қауіпсіз және тиімді пайдалану үшін үнемі жоғары білікті қызметкерлер талап етіледі. Қызметкерлердің біліктілігін арттыру үшін Компания серіктестердің халықаралық тәжірибесін пайдаланады және әртүрлі халықаралық және қазақстандық оқу ұйымдарын тартады.

Жыл сайын КПО бірқатар оқу бағдарламаларын өткізеді:

өндіру және барлау мақсаттарына жету үшін қызметкерлердің біліктілігін арттыру;

ҚР заңнамасымен, Компанияның ішкі рәсімдерімен және үздік халықаралық тәжірибелермен талап етілетін ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ бойынша міндетті оқыту.

2020 жылы Компанияның жергілікті қызметкерлерінің 76%-ы біліктілікті арттырудың, кәсіби даярлаудың, қайта даярлаудың түрлі бағдарламалары бойынша оқытудан өтті, сондай-ақ онлайн семинарлар мен конференцияларға қатысты.

Бұдан басқа, 2020 жылы КПО мамандандырылған халықаралық бағдарламалар бойынша (15-сызбаны қараңыз), тілдік дағдыларға оқыту, ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ бойынша кәсіптік және міндетті оқыту жүргізді.

Оқыту бойынша статистика GRI 404-1, 403-5

Жауапты ұйым ретінде ҚПО өз қызметкерлері үшін де, мердігер ұйымдардың қызметкерлері үшін де қауіпсіздік техникасы бойынша міндетті оқытуды қамтамасыз етеді. 2020 ж. 445 122 адам-сағат (2019 ж. – 686 709 адам-сағат) жұмсалды, оның ішінде 295 495 адам-сағат (2019 ж. – 363 286 адам-сағат) КПО қызметкерлеріне берілді. Қалған 149 627 оқыту сағаты (2019 ж. 323 423 адам-сағат) мердігер ұйымдардың қызметкерлері үшін ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ бойынша міндетті оқытуға жұмсалды.

2020 жылы барлығы 19 637 адам оқытылды, оның ішінде 3 134 – КПО қызметкерлері және 16 503 – мердігер ұйымдардың қызметкерлері. Компанияның оқу сағаттарының орташа саны 16-сызбада келтірілген.

15-сызба. 2020 жылға арналған халықаралық сертификатталған бағдарламалар шеңберінде оқытылған КПО қызметкерлерінің саны

Компания қызметкерлері үшін 2020 жылы ұйымдастырылған оқыту 21-кестеде санат бойынша бөлініп, көрсетілген.

21-кесте. Санат бойынша қызметкерлерді оқыту, 2018–2020 жж. GRI 404-1

Санаты	2020	2019	2018
1. Жоғары және орта буын жетекшілері	92 адам (1 қызметкерге 73,99 сағат)	161 адам (1 қызметкерге 66,60 сағат)	172 адам (1 қызметкерге 54,84 сағат)
2. Білікті мамандар / топ жетекшілері	1 439 адам (1 қызметкерге 81,93 сағат)	1 250 адам (1 қызметкерге 88,96 сағат)	1 364 адам (1 қызметкерге 67,96 сағат)
3. Техникалық қызметкерлер	1 484 адам (1 қызметкерге 113,01 сағат)	2 044 адам (1 қызметкерге 111,73 сағат)	1 494 адам (1 қызметкерге 121,07 сағат)
4. Кеңселік-әкімшілік қызметкерлер	119 адам (1 қызметкерге 25,81 сағат)	150 адам (1 қызметкерге 86,53 сағат)	84 адам (1 қызметкерге 44,99 сағат)

ТӘЖІРИБЕ ҮЛГІСІ 5

ЖЕДЕЛДЕТІЛГЕН ДАМУ БАҒДАРЛАМАСЫ GRI 404-2

Мәселенің мазмұны/ қысқаша сипаттамасы:

2017–2020 жылдар кезеңінде КПО перспективалы қазақстандық қызметкерлерді анықтауға және оларды одан әрі дамытуға бағытталған жеделдетілген даму бағдарламасының үшінші легін енгізді. Бағдарламаны іске асыру барысында талантты қызметкерлерді іріктеуді, олардың күшті және әлсіз жақтарын анықтауды, жеке даму бағдарламаларын әзірлеуді және енгізуді, нәтижесінде жоспарланған лауазымдарға тағайындауды қамтитын компанияның бизнес қажеттіліктеріне қол жеткізу үшін кадрлар резервін құруға басты назар аударылды.

Мақсаты:

Келесідей даму құралдарын: коучинг, қазақстандық қызметкерлердің бас компаниялардың кеңселерінде тағылымдама өтуі, формалды оқыту, сертификатталған бағдарламалар мен тәлімгерлікті қолдану арқылы қызметкерлердің тұрақты кәсіби өсуі мен дамуы үшін қажетті білім мен дағдыларды алуы үшін жағдайлар жасау;

Еңбек ресурстарын жоспарлаудың үздіксіздігіне кепілдік беру.

Жағдайдың шешімі/ қолданылған әрекеттер:

2017 жылғы ақпаннан мамыр айына дейін КПО қызметкерлерін оқыту және дамыту бөлімі бағдарламаға қатысу үшін үміткерлерді іріктеуді жүргізді. 2018 жылдың басынан бастап қатысушыларды Жеке даму жоспарларына сәйкес оқыту және дамыту бойынша бірқатар іс-шаралар, соның ішінде КПО қазір жұмыс жасап жатқан директорларымен және бас компаниялардың көшбасшыларымен тоқсан сайынғы кездесулер өткізілді. Бағдарлама барысында SAP жүйесін пайдалану,

бағдарлама қатысушыларының желілік басшылықпен, тағайындалған жаттықтырушылармен және тәлімгерлермен тиімді жұмыс істеуі және өзара іс-әрекеті үшін бірыңғай жұмыс платформасын құруға мүмкіндік бергенін атап өткен жөн.

2019 жылы коучингке көп көңіл бөлінді. «Коучингтегі халықаралық тенденциялар» тақырыбында сәтті өткізілген семинар қатысушылардың оң пікірлеріне ие болды.

2020 жылдың басында білім алушы қызметкерлер үшін Ресейден танымал коуч-сарапшының шақыруымен «Өзіңді және өзгелерді шабыттандыр» тақырыбында форум өткізілді. Нәтижесінде қатысушылар ішкі мотивацияға және басқаларды ынталандыруға бағытталған коучинг құралдарын игерді.

Бағдарлама кезеңінде көшбасшылық біліктілікті дамыту бойынша барлығы бес форум өткізілді. Бағдарлама қорытындысы бойынша сауалнамаға қатысушылардың 80%-ы өткізілген іс-шаралар оларға көшбасшылық қасиеттердің біліктілік деңгейіне мүмкіндік бергенін атап өтті.

Нәтижесі:

2020 жылғы бағдарламаның соңғы жылы дүниежүзілік пандемия кезеңіне келді, бұл жағдай бағдарламаны іске асыру процесіне түзетулер енгізді. Осыған қарамастан, 2020 жылдың соңында бағдарлама сәтті аяқталды. Үшінші лекке қатысушылардың жалпы саны 161 адамды құрады. Бағдарлама аяқталған кезде қатысушылардың 56%-ы жоспарланған рөлдерге қол жеткізді, ал жеке даму жоспарлары 77%-ға орындалды.

Бағдарлама аясында тағайындалған рөлдерге қол жеткізбеген қатысушылар компанияның кадрлық резервіне белгіленді.

16-сызба. Оқыту түрлері бойынша 2020 ж. КПО номинацияланған қызметкерлері өткен бір курсқа арналған оқу сағаттарының орташа саны GRI 404-1

ТӘЖІРИБЕ ҮЛГІСІ 6

ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫ ТҮЛЕКТЕРІНІҢ БІЛІКТІЛІГІН АРТТЫРУ БАҒДАРЛАМАСЫ GRI 404-2

Мәселенің мазмұны/ қысқаша сипаттамасы:

2007 жылы кен орнын пайдаланудың екінші кезеңінің нысандарын іске қосу кезінде өңірде өндіру және техникалық қызмет көрсету бойынша жоғары білікті қызметкерлердің болуы шектелді. КПО компаниясы ОРИТО стандарттары бойынша оқыту бағдарламасын іске асыруға кірісті, ол жергілікті персоналдың біліктілігін арттыруға және дағдыларын дамытуға мүмкіндік берді.

Мақсаты:

Бағдарламаның негізгі міндеті Қарашығанақ кен орны нысандарын қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ету үшін қазақстандық жоғары оқу орындарының жергілікті түлектері қатарынан кадр резервін құру болып табылады.

Жағдайдың шешімі/ қолданылған әрекеттер:

2008 жылдан бастап дуалды білім беру аясында Компания ОРИТО Мұнай және газ академиясының стандартына негізделген өндіру операторы, техник-механик, техник-электрик және бақылау-өлшеу аспаптары мен автоматика технигі мамандықтары бойынша кәсіби даярлау бағдарламасын іске асыруда. Іріктеуден кейін үміткерлер

теориялық және практикалық білім ала отырып, халықаралық деңгейде оқудан өтеді. Бағдарламаны сәтті аяқтағаннан кейін тағылымдамадан өтушілер Компанияның өндірістік объектілеріне жұмысқа орналасады және өз мансабын бастайды. Оқыту бағдарламаларының құндылығы блоктық-модульдік форматта іске асырылатын әдіснамада жатыр. Мұндай тәсіл жұмыс орнында өндірістік міндеттерді шеше білуге бағытталған құзыреттер кешенін дамытуға мүмкіндік береді.

Нәтижесі:

Жалпы 2008 жылдан бастап 2020 жылға дейін осы бағдарлама бойынша 492 студент оқудан өтті.

2020 жылы 2019 жылы басталған жабдықтарды пайдалану жөніндегі техниктер мен өндіру жөніндегі операторларды кәсіби даярлау бағдарламалары бойынша оқыту жалғастырылды.

2020 жылдың қыркүйек айында 36 студент өндіру операторы, техник-электрик және бақылау-өлшеу аспаптары мен автоматика технигі мамандықтары бойынша оқудың теориялық бөлігін аяқтап, Компанияның өндіру және техникалық қызмет көрсету бөліміне тәжірибелік тағылымдамаға жіберілді.

ЕҢБЕК АҚЫСЫ ЖӘНЕ ЖЕҢІЛДІКТЕР

КПО компаниясы бәсекеге қабілетті жалақы мен түрлі жеңілдіктердің көмегімен лайықты еңбек жағдайларын сақтауды қамтамасыз етеді.

Компаниямен еңбек шарты бар барлық қызметкерлерге ақшалай төлемдер мен ақшалай емес сыйақылардан тұратын жеңілдіктер пакеті ұсынылады. КПО-да кадр агенттігі арқылы жұмыс істейтін қызметкерлерге сол агенттіктің ұжымдық шарттары қолданылады. **GRI 401-2**

Жеңілдіктердің басым бөлігі 2019 ж. қайта қаралып, 2019–2021 жылдар бойы қолданыста болған ұжымдық шартта көзделген. **GRI 102-41**

Қолданыстағы рәсімдер шеңберінде, КПО өз қызметкерлерінің еңбекақысын жыл сайын қайта қарастырып отырады. Бұл инфляцияның жылдық деңгейі ескерілген жыл басындағы еңбекақыны көтеруді, жыл бойы орындаған жұмыс қорытындылары бойынша оң баға алған қызметкерлерге сыйлықақыны жыл сайын төлеуді, сонымен қатар жалақыны жекелей көтеру және қосымша бір жолғы берілетін төлемдерді қамтиды.

2020 жыл экономикалық тұрғыдан оңай болған жоқ, бұл ретте Компания ұжымдық шартта келісілген төлемдерді тоқтатқан жоқ. 2020 жылы жалақының екі рет жалпы өсуі жүргізілді: біріншісі – қаңтарда 6,4%-ға, бұл алдыңғы 2019 жылғы инфляция деңгейін және ұжымдық шарттың талаптары бойынша қосымша 1%-ды көрсетеді; екіншісі – кәсіподақтармен келіссөздер нәтижелері бойынша наурыз айында 10,6%-ға арттыру.

COVID-19 карантині кезеңінде үздіксіз өндірісті қолдау мақсатында Бас директордың бұйрығы негізінде қызметкерлердің арнайы өндірістік тобы құрылды, олар үшін ай сайын жалақыға қосымша төлемдер жасалды.

Жыл бойы Компания қызметкерлерді қысқартпады, бірақ ұйымдық құрылымды оңтайландыру үшін қызметкерлерге өтемақы пакетін төлеумен қоса еңбек қатынастарын ерікті түрде бұзу бағдарламасы ұсынылды.

КПО жалақысының Қазақстандағы мұнай-газ саласындағы нарықтық еңбекақы деңгейіне сәйкестігін жыл сайынғы талдау негізінде КПО қызметкерлерінің орташа еңбекақысы Батыс Қазақстан облысы бойынша орта көрсеткіштен 3,3 есе жоғары екені анықталды. Осы талдау нәтижелері бойынша 2020 жылы жалақыға қосымша түзету жасалмады. **GRI 202-1**

Жұмыс орындалуын және қызметкерлерді дамытуды бағалау **GRI 404-3, 103-3**

Қызметкерлердің тиімділігін бағалау кері байланыс құралдарының бірі болып табылады және еңбек өнімділігін бақылауға және жақсартуға бағытталған. Жұмыстардың орындалуын бағалау және қызметкерлерді дамыту процесі КПО-да кемінде жарты жыл жұмыс істеген қазақстандық қызметкерлерді қамтиды.

КПО қызметкерлері арасында коронавирустық инфекцияның таралуына жол бермеу жөніндегі шаралар шеңберінде Компания қызметкерлерінің бір бөлігінің қашықтықтан жұмыс істеу режиміне көшуіне байланысты жұмыстардың орындалуын және қызметкерлердің дамуын бағалау процесі қайта қаралып, жеңілдетілді. Атап айтқанда, бағаларды бөлу шкаласы «өте жақсы», «тиімді» және «жақсартуды қажет етеді» болып өзгерді. «Ерекше» және «қанағаттанарлықсыз» бағалары қолданылған жоқ.

Жетекші лауазымдағы қызметкерлер үшін тиімділіктің негізгі жылдық көрсеткіштеріне жетуді бағалаудың бөлек үдерісі бар өндіріс.

ЖЕРГІЛІКТІ ХАЛЫҚПЕН ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС GRI 102-44, 103-1, 103-2, 413-1, OG-12

КПО Қарашығынақ мұнай, газ және конденсат кен орнын игеру кезінде теріс әсердің алдын алуға немесе оны барынша азайтуға, сондай-ақ жергілікті халықтың экономикалық өсуіне және өркендеуіне жағдай жасап, олармен өзара әрекеттесуді жақсарту арқылы өз қыз-

метінен барынша артықшылық беруге тырысып келеді. Компанияның әлеуметтік жауапкершілік саласындағы саясаттары, стандарттары мен процедуралары Халықаралық қаржы корпорациясы стандарттарына негізделген. GRI 102-12

22-кесте. Жергілікті халықпен қарым-қатынас бойынша қойылған міндеттер GRI 103-2

2020 жылға қойылған міндеттер	Орындалуы	2020 жылғы міндеттерді орындау үшін жүзеге асырылған шаралар	2021 жылға қойылған міндеттер
Мақұлданған бюджетке сәйкес 2020 жылға ауылдық округтерді дамытуға жәрдемдесу бағдарламасын орындау. БҚО Бөрлі ауданы әкімдігімен ынтымақтастық туралы үшжақты меморандумға қол қою.	Орындалды	Бағдарлама КВИ жағдайына байланысты белгілі деңгейде орындалды GRI 413-1 Бөрлі ауданы әкімдігімен ынтымақтастық туралы үшжақты меморандумға қол қойылды	Мақұлданған бюджетке сәйкес ауылдық округтерді дамытуға жәрдемдесу бағдарламаларын орындау
Дамытудың әлеуметтік және экологиялық аспектілері бойынша үш ауылдық округте (Приурал, Жарсуат және Өспен) 12 консультативтік кеңес отырысын өткізу	Жартылай орындалды	КВИ шектеулеріне байланысты үш ауылдық округте онлайн режимде 10 отырыс өткізілді GRI 413-1	Әлеуметтік және экологиялық мәселелер бойынша үш ауылдық округте 9 консультативтік кеңес отырысын өткізу
Халықтың шағымдары мен өтініштерін қарастыру және уақытылы жабу	Орындалды	Барлық келіп түскен шағымдар уақытылы қарастырылды	Халықтың шағымдары мен өтініштерін уақытылы қарастыру және жабу
Күнделікті өмір қаражат қорын қалпына келтіруге қосымша көмек қажетін анықтау мақсатында Ақсай қаласы мен Аралтал шағын ауданына көшірілген отбасыларға мониторинг жүргізуді жалғастыру	Орындалды	2020 жылдың аяғында көшіру жобасы аясында салынған нысандарға қызмет көрсету бойынша құрылыс компаниялардың кепілдік міндеттемелері орындалды	Күнделікті өмір қаражат қорын қалпына келтіруге қосымша көмек қажетін анықтау мақсатында Ақсай қаласы мен Аралтал шағын ауданына көшірілген отбасыларға мониторинг жүргізуді жалғастыру

2020 жылы COVID-19 пандемиясына байланысты Батыс Қазақстан облысы мен Бөрлі ауданының жергілікті басқару органдарымен енгізілген карантиндік шектеу шараларына қарамастан КПО жергілікті халықпен өзара әрекеттесуді жалғастырды.

Біз Бөрлі ауданының үш ауылдық округінде, атап айтқанда Приурал, Жарсуат және Өспен ауылдарында онлайн режимде 10 консультативтік кеңес отырысын өткіздік. Онлайн отырыстар кезінде жергілікті тұрғындарға КПО-ның 2020 жылғы жергілікті қоғамдастықтардың дамуына көмектесетін бағдарламалары, КПО-ның экологиялық мониторинг бағдарламасы туралы хабардар етіп, Приурал, Жарсуат және Өспен ауылдық округтерінде тұратын әлеуметтік тұрғыдан осал отбасылардан шыққан мек-

теп түлектеріне арналған Компанияның стипендиялық бағдарламасына үміткерлерді қабылдау туралы жарияладық. КПО стипендиялық бағдарламасы критерийлеріне сәйкес Приурал, Жарсуат және Өспен ауылдық округтері мектептерінің жеті түлегі Батыс Қазақстан облысының колледждері мен университеттеріне түсті.

Консультативтік кеңестер барысында біз жергілікті тұрғындарды коронавирус инфекциясы таралуының алдын алуға бағытталған санитарлық және гигиеналық ережелерді сақтауға шақырдық.

Жергілікті халықты дамытуға жәрдемдесу бағдарламалары аясында КПО Бөрлі ауданы зейнеткерлеріне “Ақжайық” шипажайында демалу үшін 150 жолдама берді.

Шағымдар мен өтініштерді қарастыру

GRI 103-2, 103-3, 413-1

КПО-ның жергілікті халықтың шағымдары мен өтініштерін қарастыру процедурасына сәйкес ҚМГКК іргелес жатқан ауылдық округтер тұрғындарынан газ иісіне байланысты жеті (7) шағым түсті. Өндірістік экологиялық бақылау тобы жүргізген тексеру нәтижесінде аталмыш шағымдар бойынша жабдықтар жұмысында ақау, ағып кету/шығарынды, немесе РШШ арту жағдайлары анықтамаған. Келіп түскен шағымдар бойынша тұрғындарға кері байланыс берілді.

Көшірілген тұрғындарды қадағалау

OG-12

2020 жылы бұрынғы Березов және Бестау ауылдарынан көшірілген тұрғындар үшін 2017 жылы салынған Аралталдағы 100 үй мен мектептің, және Ақсай қаласындағы 9-қабаттық екі үйдің мердігер құрылыс компанияларымен берілген 36 айлық кепілдік қызмет көрсету мерзімі аяқталды. Өткен жылы құбыр жалғамаларын ал-

мастыру, балконда су кету және ішкі сылақ жұмыстарын жүргізу сияқты шамалы ақауларды жою туралы аталмыш үйлер мен пәтер тұрғындарынан 198 өтініш келіп түсті. 2020 жылдың аяғында мердігер құрылыс компаниялар ақауларды жойып, тұрғындардың өтініштері бойынша мәселелерді шешіп, кепілдік міндеттемелерді толықтай орындап шықты.

2020 жылдың көктеміндегі КВИ байланысты карантиндік шаралар кезінде Компания Бөрлі ауданының жергілікті билік органдарымен және Ақсай қаласы әкімшілігімен бірге Аралтал тұрғындары үшін азық-түлік пен көпшілік қолды тауарларды сату бойынша автодүкенді ұйымдастыруға жәрдемдесті.

Ақсай қаласы әкімінің қолдауымен 2020 жылдың қазан айында КПО-ның халықпен жұмыс бөлімінің қызметкерлері Ақсайдағы екі 9-қабаттық және 5-қабатты үйдің ауласын абаттандыру мақсатында Бөрлі ауданы орман шаруашылықтарынан 150 шетен, бәйтерек және қара үйеңкі көшеттерін алып отырғызды.

ҚОҒАМДЫҚ ТЫҢДАУЛАР

GRI 102-44

2020 жылы Бөрлі ауданы әкімдігінің қолдауымен КПО компаниясы алты құрылыс жобасы бойынша ашық жиналыстар үлгісінде төрт қоғамдық тыңдау және бес әртүрлі нысандардың құрылыс жобасы бойынша сауалнама жүргізу үлгісінде төрт қоғамдық тыңдау өткізді. Қоғамдық тыңдаулар барысында талқыланған мәселелер қатарына кәсіптік және технологиялық құбыржолдар, экологиялық мониторинг стансалары, сондай-ақ қолданыстағы қондырғыларды, құрылыстар мен уақытша алаңдарды қайта құру мен күрделі жөндеу жатты.

Қоғамдық тыңдауларды өткізу туралы ақпарат жергілікті тұрғындарға облыстық және аудандық газеттерде, сондай-ақ Компания вебсайтында жариялау арқылы жеткізіледі. Қоғамдық тыңдаулар ашық жиналыстар немесе сауалнама жүргізу үлгісінде өткізіледі. Коронавирус пандемиясына байланысты КПО мен жергілікті атқарушы билік органдары халықтан кері байланысты КПО вебсайтында тұрғындар үшін дайындалған құжаттар пакетінде бірге берілген сауалнама парақтарын алу арқылы жүргізуге келісті.

2020 жылы қоғамдық тыңдаулар талқылауына салынған барлық жобалар тыңдауларды өткізу процедурасына сәйкес мақұлданып, олардың тиісті хаттамалары толтырылған. Қоғамдық тыңдаулар құжаттар пакетін Бөрлі ауданы әкімдігінің вебсайтынан және КПО вебсайтынан <http://www.kpo.kz/ru> сілтемесі бойынша «Тұрақты даму/Әлеуметтік жауапкершілік/Халықпен өзара әрекеттесу/Қоғамдық тыңдаулар» бөлімінде көруге болады.

КПО қызметкерлері Ақсай қ. 10-шағын ауданында көшет отырғызуда

ТӘЖІРИБЕ ҮЛГІСІ 7 GRI 102-44

КПО-НЫҢ ҮЙЛЕР АУЛАСЫНДА ТЕРЕКТЕР ЕГУ БАСТАМАСЫ

Мәселенің мазмұны/ қысқаша сипаттамасы:

Қарашығанақ кен орнына іргелес аумақтардың қоршаған ортасы мен экожүйесін қорғау КПО үшін маңызды мәселелердің бірі. Компания өз өндірістік қызметінде қоршаған ортаға кері әсерді барынша азайтуға бағытталған жоғары стандарттарды ұстанады.

Бұрынғы Березов пен Бестау ауылдарынан тұрғындарды көшіру жобасын қадағалау шеңберінде КПО аталмыш тұрғындар үшін Бөрлі ауданы Ақсай қаласында салынған үйлер аулаларына терек отырғызуды шешті.

Жағдайдың шешімі/ қолданылған әрекеттер:

2020 жылдың қазан айында КПО-ның халықпен жұмыс бөлімінің өкілдері Батыс Қазақстан облысындағы бірнеше тәлімбақ пен орман шаруашылығына барды. Сапар мақсаты түрлі жапырақты және жеміс ағаштарын өсіру және күту жөніндегі олардың қызметтерімен танысу, сондай-ақ көшірілген тұрғындарға салынған үй аумағында отырғызу үшін көшеттерді таңдау болды.

Нәтижесі:

Бөрлі ауданы Ақсай қаласы әкімінің қолдауымен 2020 жылдың 20 қазанында КПО қызметкерлері Бөрлі ауданы орман шаруашылығынан 150 шетен, бәйтерек және қара үйеңкі көшеттерін алып, 10-шағын аудандағы № 24 және № 25 үй ауласына отырғызды. Көшеттер «Ақ-Қайын-2» ПИК тапсырылды.

Сондай-ақ ПИК жұмысшылары өздері Дружба народов көшесі, № 4/6 үйлері аулаларына терек отырғызды. Аталмыш үйлерге көшірудің I және II кезеңдері аясында Березов пен Бестау ауылдарының тұрғындары көшірілген болатын.

КПО халықпен жұмыс бөлімінің, Ақсай қаласы әкімінің және пәтер иелері кооперативінің бірлесіп жасаған еңбектері ақталды, тұрғындар үй аулаларын абаттандыру жұмыстарын жоғары бағалады. Отырғызылған теректерге күтім жасау әр тұрғынның қоршаған ортаны қорғауға және экожүйені сақтауға қосқан жеке үлесі болмақ.

ТӘЖІРИБЕ ҮЛГІСІ 8 GRI 102-44

ДУШЕКЕНОВТАР ОТБАСЫ МЫСАЛЫНДА АУЫЛ ТҰРҒЫНДАРЫН ҚАЛАЛЫҚ ЖАҒДАЙДА ОРНАЛАСТЫРУ

Мәселенің мазмұны/ қысқаша сипаттамасы:

Қарашығанақ кен орны жаңа санитарлық қорғау аймағы шекарасында орналасқан Березов және Бестау ауылдары тұрғындарын көшіру 2015 және 2017 жылдары бірнеше кезеңмен жүргізілді. Жалпы, Ақсай қаласы мен жаңа Аралтал шағын ауданына 460 отбасы көшірілген болатын. Төменде көшірілген отбасының жаңа жерге орналасу мен күнделікті тұрмыс жағдайына қайта оралудың мысалы келтірілген.

Нәтижесі:

Зейнеткер Иманмалик Душекеновтың отбасы Березов ауылынан Ақсайға ересек ұлымен және оның отбасымен көшірудің бірінші кезеңінде, 2015 жылдың аяғында келген еді. Березов ауылдық мектебінде қазақ тілі және әдебиеті мұғалімі қызметін атқарған оның қызы Гүлсін көшірудің екінші кезеңінде, 2017 жылдың аяғында көшті. Гүлсін жаңа үйдің иесі атанып, Аралтал ауылдық мектебіне қазақ тілі және әдебиеті мұғалімі ретінде жұмысқа алынды.

Өтемақы беру шарттарына сәйкес ата-анасы ересек үйленген ұлымен немесе күйеуге шыққан қызымен бірге тұрып жатқан отбасылар жеке баспана алуға құқылы болды. Осы шартқа сәйкес Иманмалик Душекеновтың ересек балалары Аралталда жеке баспанаға ие болды.

Иманмалик Душекеновтың ұлының үш баласы бар. Оның үлкен ұлы жұмыс жасайтын шақта, ал кішісі Аралтал ауылдық мектебінің 6 сынып оқушысы, қызы Айжан медициналық факультет түлегі. Айжан медициналық колледжді КПО стипендиялық бағдарламасы бойынша оқып шықты. Оқуы аяқталған соң Компания Айжанның аудандық емханаға жұмысқа орналасуына жәрдемдесті. Қазіргі таңда Айжан Орынбор мемлекеттік медициналық университетінің үшінші курсына оқып, білімін жалғастыруда. Айжанның айтуынша КПО компаниясы оның жолын ашты. Басқа студенттермен салыстырғанда, оқу барысында, ол көбірек стипендия алатын еді.

КПО қызметкерлерімен кездесу барысында Иманмалик Душекенов Компанияға, оның отбасына көрсеткен көмегі, немересінің оқуына жәрдемі мен Аралталдағы жаңа қоныстары үшін шексіз алғысын білдірді.

